

A U S T R A L S K É

Listy

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO : 64/65 prosinec - leden

1996 / 97

Print Post Approved

PP 242296 / 00084

\$ 2.60

ŠŤASTNÉ A KLIDNÉ VÁNOCE
A VŠE NEJLEPŠÍ V ROCE 1997

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílňa a obchod: **390 BOTANY ROAD**
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015

Tel: **319 0648** nebo **214 7402**

Václav Novák: 30 6781

TRITON

CARPET CLEANING SERVICE

Powerful truck, Mounted equipment
All stains treated, Carpets deodorized
Fast drying, Scotch guard
Carpet and Upholstery
Leather L/ S Cleaning

Emergency water damage service

Peter Adler

Phone: 388 2052, Mobile: 018 044 100

Mluvíme česky

DENTAL PROTESIS

ODBORNÝ ZUBNÍ PROTETIK

nabízí své služby ve zvláštních případech
(stáří, nemoc atd.) ošetření doma možné,
(soukromé pojištění vyplácí
předem domluvenou částku)

Další informace

na čísle: (02) 388 2216

mluvíme česky i slovensky
425 Old South Head Road
North Bondi NSW 2026

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!

CONTACT

P.R.I.N.T.I.N.G.

A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

(Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO
České, EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

5th Floor 75 King St
Sydney NSW 2000

Tel: (02) 262 1144
Fax: (02) 262 4479

Plánujete cestu do Evropy?
Na požádání zašleme náš katalog a zajistíme:

- levné letenky,
- ubytování,
- půjčení auta,
- zájezdy pro vaše australské přátele,
- pobyt v lázních,
- dovolenou na lodi,
- pojištění a profesionální servis.

Volejte Renatu - 262 1144

PŮLNOČNÍ PARK

Josef Fousek

Půlnoční park je zasněný
A z nebe hvězda letí
Uprostřed cesty měsíční
Jde hlouček tichých dětí
Utekly z města před lidmi
Před zlobou prachem záští
Jdou někam cestou necestou
A noc je choulí v plášti

A měsíc děti vede tmou
Do čistých krajů štěstí
V korunách větr vypráví
Sny pohádkových zvěstí
O čirých vodách průzračných
O vzduchu plném vůni
Kde tančí vily sluneční
A pijí vodu z tůň

Jdou děti cestou necestou
Sníh zvolna padá z nebe
Dokola chodí prokřehlé
A mráz je v pěsti zebe
Půlnoční park je zasněný
Do dálky hvězda letí
Uprostřed cesty měsíční
Spi hlouček tichých dětí.

ČTYŘLETÁ REPUBLIKA

Štěpán Skřivánek

Prvního ledna se náš mladý český stát dožije čtyř let. Kdyby nebylo staré tradice českého království a ovšem i Československa, stála by naše česká státnost na nohách ještě dosti vratkých. Tak tomu ovšem není. Kořeny české státnosti sahají až do dob před svatým Václavem, přinejmenším do devátého století našeho letopočtu. Český stát v té či oné podobě procházel od druhé poloviny středověku všemi vlnami západoevropských dějů politických, kulturních i náboženských. Prodělal se západní Evropou - éru feudální, prošel dobou raného křesťanství, reformací, gotikou, renesancí, barokem a nakonec i vlnou racionalismu a romantismu. Pravda, národní řeč po několik - snad deset, dvanáct - generací pokulhávala za ostatními jazyky vzdělaných evropských národů, ale k tomu došlo až v novověku a dnes jsou tyto rány skoro vyčištěny a zahojeny. Ve věcech nábožensko-filosofických byl český národ jako národ v popředí evropského vývoje. Ve světě hudby, kde nikdy nedošlo k přerušení vývoje, jsou Češi stále evropskou, ba světovou velmocí. Nehledme tedy na sebe jako na evropská batolata.

V politice se však přesto jako batolata Češi chovají. Nebo se domnívají, že se tak chovají jen oni sami. Ze panuje politická, stranická nevraživost. Ze se zástupci voličů v parlamentu hádají. Ze má republika menšinovou vládu, která se permanentně nachází v překerní situaci. Ze vláda nedovede čelit krachům peněžních ústavů. A bůhví co ještě. Tyto pocity pramení z domněnky, že Češi jsou nějakým výjimečným národem. Buď výjimečně schopným nebo výjimečně neschopným. Mají totiž často tendenci pokládat se za ústřední předmět světové pozornosti. Domnívají se, že je svět neustále pozoruje, kritizuje, a že se jim posmívá. Tyto pocity jsou zároveň doprovázeny pocity opačnými - že to je všechno chyba "těch druhých", že Češi jsou pouhými vějíčkami ve světovém uragánu událostí, že ať děláme co děláme, zmůžeme jen to, co nám "oni" dovoli. Obě tyto tendence jsou bláhomostí - svět nás sleduje málo, někdy vůbec ne. Hloupí a neschopní také nejsme a "oni" už dávno moc nemají.

Rozhlédneme-li se kolem sebe - a to bohužel neděláme často ve své české neschopnosti zasadit se do širokého rámce evropského - uvidíme potíže všude, i v Německu, které zápolí s problémy východní zóny, ba dnes už i s podstatnou nezaměstnaností. V České republice je nezaměstnanost zanedbatelná. V sousedním Polsku, v Maďarsku, na Ukrajině, v Rusku samém, tam všude panuje značné roztrpčení, hospodářsky jsou tyto země na tom daleko hůře než Česká republika, a

Stručný přehled rubrik

Čtyřletá republika	01
Otevřený dopis	02
Veselé vánoce	03
Poradkyně premiéra	04 - 05
Z tajů německých archivů	06
Jedna žena	07
Zprávy	08
Zprávy	09
Perly a perličky	10 - 11
Nad dopisy čtenářů	12
Z tajů krás české řeči	13
Panorama české Austrálie	14
Rudolf Pekárek	15
Kultura	16
Držíme světový rekord	17
Vánoční zvyky a recepty	18 - 19
Všechno, co jsem se naučil	20
Křtůvka	21
Slovácko sa nesúdí	22 - 24

vnitropoliticky jsou všechny vyjmenované státy, kromě Německa, prolezlé neokomunismem. V italském parlamentu se nedávno poslanci fyzicky porvali a ve Francii před rokem velmi těžké stávky paralysovaly veřejný život. Položily se i jiné banky, nejen české a stačí si přečíst noviny kdekoli na světě - snad kromě čínských - a jsme doma. Vraždy, podvody, prostituce, drogy, pedofilie. Bylo by možno znovu zavést vládu policie a politického teroru - ale svoboda má svou cenu. Teď ji platíme.

Aniž bychom se přechvalovali přízejně si, že na tom Česká republika špatně není. Ve srovnání s mnoha jinými opravdu kráčíme kupředu a to kroky skutečně milovými. Nebojme se budoucnosti. Vzdálená minulost se vždycky všude všem zdála minulostí krásnou, zlatou. Přítomnost je obvykle šedivá. Černá jen někdy. A na jedno bychom zapomenat neměli. Že za plotem už možná dnes číhají příteličkové, kteří se radují a budou radovat z každého našeho povzdychu. Příteličkové, kteří budou dokazovat, že to my Češi bez pánů nedovedeme. Nekáležme tedy do vlastního českého hnízda, nevytahujme se a žijme v povědomí toho, že jsme národem normálním, že máme jako národ chyby jako mají i národy jiné, ale že naše existence je a má zůstat evropským faktem.

Před čtyřmi lety se stala republika menším, ale homogenním a výkonnějším státem dobré kvality. K nezávislosti od Slováků byli Češi donuceni prohlášením slovenské samostatnosti už během roku 1992. Je ovšem příznačné, že nikoli první leden 1993, nýbrž osmadvacátý říjen 1918 zůstal českým národním svátkem, a že československá vlajka byla Českou republikou bez rozpaků přijata za státní zástavu. Česká republika se k ní hlásí bez ostychu a s pychou. Svým bývalým spoluobčanům přejme k narozeninám vše nejlepší.

Vážení čtenáři, milí přátelé,

ráda bych vám na tomto místě popřála pěkné vánoce, hodně všeho dobrého v Novém roce a zároveň vám poděkovala za přízeň, kterou našim novinám projevujete. Vaše dopisy mne těší a pomáhají v těžkých chvílích, kterých není při vydávání krajských novin málo. Jednu jsem zažila právě tento měsíc, kdy jsem si dělala finanční vyúčtování a zjistila, že mi čtenáři jen na předplatném dluží \$ 4,188.60. S tím, že mne noviny neuživí jsem se smířila už první rok, ale doplácet na ně, si prostě nemohu dovolit. A aby se situace ještě trochu zkomplikovala, pošta zvedla poštovné. Mimoto i řada lidí, kteří inzerují, pokud není jejich inzerát úspěšný prostě nic nezaplátí. A tak se v naskytá hned několik otázek?

Pokračovat ve vydávání? Zvýšit cenu na tři dolary? Vydávat jednou za dva měsíce? Skončit s vydáváním?

Já sama si myslím, že bychom měli mít noviny, které vlastně alespoň trochu spojují naši komunitu, rozsetou po celé Austrálii. Protože kromě skutečně velmi malého hrstky dobrých přátel, kteří mi pomáhají svými články, dělám všechny nezbytnosti (spojené nejen psaním, ale i tiskem, balením, posláním, udržováním knih se záznamy předplatitelů a podobně), sama, je celkem pochopitelné, že už se po více než pěti letech cítím unavená a snad i trochu rozčarovaná.

Ráda bych pokračovala, ale zatím docela přesně nevím jak. Proto je také toto číslo dvouměsíční, abych konečně mohla v jednu odjet na dovolenou, načerpat nové síly do boje s tiskovým šotkem, hloupými lidmi, naší nesnášenlivostí a závistí.

Jak už jsem poznamenala v úvodu, dopisy ve kterých mi píšete, že máte noviny rádi a že se na ně těšíte mi skutečně hodně pomáhají, a jsou jediným důvodem, proč jsem tento boj zatím nevzdala.

Vím, že moje problémy nejsou ojedinelé, vím, že většina krajských novin na celém světě zaniká a že i ostatní komunity mají podobné starosti. Rovněž nechci, abyste tenhle dopis brali jako stížnost, ale jen jako konstatování faktů.

S radostí uvítám všechny vaše nápady, připomínky a návrhy.

Ještě jednou přeji hodně štěstí a spokojenosti v roce 1997

Jana Haberová

P.S. Právě jsem dostala dopis od pana Havlika z Parkerville ve WA, že si nepřeje, abych mu noviny dále posílala. Je jen škoda, že je odhlásil s téměř dvouletým zpožděním. Zaplatil do roku 1994. Pravda je, že já jsem byla ten hlupák, který je stále posílal. Takže " mea culpa, mea culpa.

J.H.

IN MEMORIAM

Ladislav Brezný
*1912 - 1996

V listopadu jsme se rozloučili s Ladislavem Brezným. Narodil se v roce 1912 ve Valašském Meziříčí, byl dlouholetým pracovníkem firmy Bata na Dálném Východě, nadšeným sokolským pracovníkem a za války vězněm v japonském zajateckém táboře.

Byl statečným a dobrým člověkem.
Buď mu země lehká.

NEW YEAR'S WISH

Hana Gerzanic-Hons

May the New Year NINETY SEVEN
Bring us all a little "Heaven",
May our wishes, dreams come true,
May we be healthy all year through.

May it stop all wars and fights,
Dress our world with peaceful lights
Brotherhood in all our lands!

May this New Year bring us more
Blessings than yhe years before....

Blahopřejeme Haně Gerzanocové-
Honsově k ocenění, kterého se jí dostalo
udělením "Editor's Choice Award" za její
přínos v oboru poezie. cenu jí udělila
"The International Society of Poets" za
rok 1996.

p.f. 1997

*Příjemné slunečné vánoce, australskou vánoční pohodu se vzpomínkou na vánoce české,
dobré zprávy z bývalého domova, splnění osobní přání, pevné zdraví, pevné nervy
a vše nejlepší do nového roku 1997*

přeje čtenářům Australských listů a všem našim krajanům v Austrálii

*Jiří Kulíš
zastupující generální konzul
a pracovníci generálního konzulátu České republiky v Sydney*

PORADKYNĚ PREMIÉRA

V blízkosti premiéra australského státu New South Wales Boba Carra se často vyskytuje tmavovlasá, půvabná žena. Její oficiální titul "senior policy adviser", se jaksi nehodí k jejímu mladistvému, usměvavému zjevu. V letošním roce Česko-australská kulturní aliance pořádala v divadle na Bondi Beach představení "Praga Caput Regni" na kterém jsem se s ní osobně setkala. Po několika úvodních anglických frázích přešla, k mému velikému překvapení, na zajímavou směs češtiny a slovenštiny.

Po chvíli jsme se dohodly, že se opět sejdem. Zajímá mne její příběh už proto, že je žena, a my se obvykle dozvídáme o úspěšných krajanech - tedy o úspěšných MUŽÍCH, ale jen málo se toho ví o ženách, které určitě také své rodné zemi ostudu nedělají.

Sešly jsme se v malém zahradním bistru. Zapnul jsem diktafon a rozhovor začal tak, jak je v Austrálii zvykem, přátelsky a neformálně.

Nejdříve tě musím představit. Jmenuješ se Jarka Šipková a Australané z toho udělali Jarka Šipka. Protože mluvíš češtinu se slovenštinou, je těžké určit jsi-li Češka či Slovenka. Jak to s tebou je?

Abych byla upřímná, ani nevím. Já sama se ještě pořád považuji za Čechoslovačku, protože moji rodiče byli Češi, doma se mluvilo česky, poslouchala jsem české pohádky, ale žili jsme v Bratislavě, ve škole jsem mluvila slovensky, vystudovala na bratislavské universitě sociologii, vdala jsem se tam a měla dvě děti. A abych to neměla jednoduché ani teď, po rozdělení, tak jedna moje sestra žije v Brně a druhá v Bratislavě. V roce 1978 jsem s rodinou odešla do Německa a v roce 1979 jsme přijeli do Austrálie.

Jak dlouho to trvá, než se emigrant z Československa dostane do budoucí vlády australského státu New South Wales?

Dost dlouho, a není to vůbec

jednoduché. Když jsem po příjezdu do Austrálie začala prodávat v bistru smažené ryby, tak mne ani ve snu nenapadlo, že budu někdy dělat do politiky. Legrační na tom ale je, že právě ta doba ztrávená v malém krámku s partou nefašovaných Aussies byla tou nejlepší školou angličtiny. Pracovaly tam samé ženské, většinou starší než já, a ty mi neodpustily ani jednu gramatickou chybu, opravovaly do nekonečna moji špatnou angličtinu. Bylo to štěstí, že jsem začala právě tam. Někde v kanceláři by asi mé spolupracovnice byly zdvořilejší a hodnější, a patrně by mě tak tvrdošíjně a důsledně neopravovaly. Později jsem pracovala několik let v Community Centre v Darlinghurst, kde jsem se poprvé dostala do kontaktu s lidmi z různých komunit. Poznala jsem, co to vlastně je sociální politika, a zároveň jsem si uvědomila, že mne tahle práce baví a že ji chci dělat.

V New South Wales právě vládne strana práce (Labour Party) a ty jsi jejím členem. Hodně krajanů se tomu asi diví, protože automaticky tuto stranu spojují s komunistickou a za zásady ji nevolí ani do ní nevstupují.

To je ten velký omyl, tyhle dvě strany nemají nic společného. Dokonce když se chceš stát členem Labour Party musíš v dotazníku odpovědět na otázku, zda jsi byla členem komunistické strany a pokud ano, nemůžeš se stát členem Labour Party. Pro mne je zajímavý především sociální program téhle strany. To je další věc, kterou si krajané pletou. Pokládají totiž cokoliv, co je spojeno se sociální politikou za komunistický výplod, ale přitom rádi výhody sociální politiky Labour party využívají. Já sama jsem k téhle straně měla blízko už proto, že můj dědeček byl sociální demokrat, za války ho popravili nacisté. A tak mi ani netrvalo dlouho se v australské politice zorientovat a najít si místo, kde se cítím dobře. V politice Labour Party a Liberálů jsou samozřejmě rozdíly, ale v těch hlavních otázkách, třeba v potřebě tržní ekonomiky a podobně, se shodují. Líší se především v tom, jak má vypadat "safety net", tedy sociální politika.

Tvoje strana byla v Austrálii u moci 13 let a právě letos prohrála federální

volby a Liberálové vyhráli s velkým náskokem. Proč si myslíš, že se to stalo?

Těch důvodů je samozřejmě několik. Jedním z nich je právě oněch 13 let. Je to dlouhá doba, lidé chtějí změnu, a pak vláda, která je u moci tak dlouho si za tu dobu nasbírá řadu nepřátel a odpůrců. Navíc se jaksi moc pohodlně usadí v té nejvyšší "židlička" a začne si být příliš jistá sama sebou. To byl asi případ bývalého ministerského předsedy Keatinga.

Zdá se, že máš pravdu, protože zatím co federální volby vyhráli Liberálové a jejich koaliční partneři, v NSW, kde vládli liberálové se pořadí obrátilo, a volby vyhrála Labour Party. Proč?

Asi z podobných důvodů. Mimoto má naše strana, jak si alespoň myslím, celkem citlivý program ve které se snaží spojit ekonomiku se zodpovědnou sociální politikou. Myslím, že současná federální vláda bude mít řadu problémů v příštích volbách, protože začala s velmi nepopulárními, a podle mého názoru i nepřítisť moudrými úspornými opatřeními ve školství, zdravotnictví a podobně. Mimoto si myslím, že jim chybí vůdčí osobnost. To se projevilo před nedávnem v parlamentu.

Obrátme se od politiky k tvé osobě. Jaké jsou tvé plány do budoucna?

Obrátit se můžeme, ale u politiky dále zůstaneme, protože bych u ní chtěla zůstat i já. Vím, že se tomu řada lidí diví. Obvykle argumentují tím, že v politice je plno špíny. Mají pravdu, i když ji asi není víc než kdekoli jinde, ale jen je na ni víc vidět. Jenže když každý slušný člověk dá od toho ruce pryč, tak se skutečně politika stane doménou jen těch darebáků. Znáš však řadu vlivných politiků a vím, že jsou to slušní a féroví lidé. Samozřejmě, že jsou tam i ti druzí. Ale ty najdeš ve všech lidských oborech. Moje politické krédo je jednoduché - jsem připravena na kompromisy, ale nejsem ochotná lhát. Speciálně mne zajímá sociální politika. Chtěla bych v příštích volbách kandidovat do senátu.

Co tvé práci říkají tvé děti?

Mám dvě dcery, jedné je dvacet a druhé jednadvacet let. Moc nadšené z toho nikdy nebyly, protože skloubit rodinný život s politickým je hrozně náročné. Třeba jen na čas. Většina schůzí, mítinků a jednání je, alespoň na té nižší úrovni, po pracovní době, večer. Snažila jsem se to svým dcerám vysvětlit, snažila jsem se, aby se zajímaly o moji práci a doufala, že třeba někdy budou dělat něco podobného. Ale nepodařilo se, obě mají svoji vlastní životní cestu. Starší je grafička a mladší pracuje jako zubní technička. Máme dobrý vztah a nezdá se mi, že by jím moje kariéra nějak vadila či překážela.

Jak trávíš volný čas?

Snažím se mít volný čas, snažím si ho udělat, protože nechci ztratit kontakt s dcerami a potřebuji odpočívat. Mám ráda klasickou hudbu a tak chodím často na koncerty, do divadla, do kina. Ráda čtu a chodím na procházky.

Kdo je tvůj nejoblíbenější skladatel?

Mám různá období. V poslední době je to Mahler, kterého si pouštím nejčastěji.

V televizi jsou často záběry na amerického prezidenta, jak běhá. Politik tedy potřebuje být i fyzicky fit. Co proto děláš ty? Chodíš třeba do tělocvičny či na aerobic?

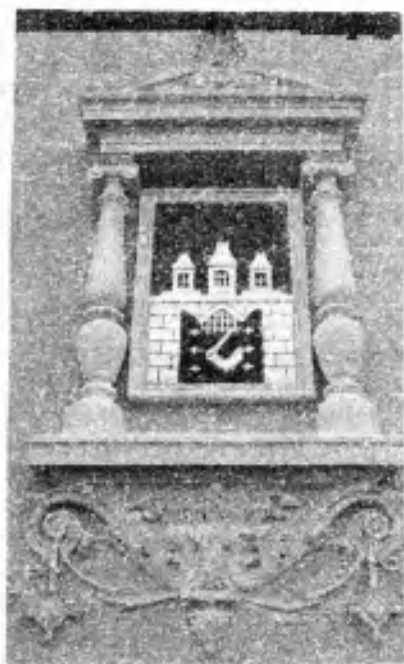
Musím se přiznat, že mně ani tělocvična, ani aerobic neláká a nebaví. Jak už jsem řekla ráda chodím. Bydlím v krásné části Sydney u moře a tak se hodiny procházím po pláži. Zdá se mi, že to léčí a udržuje ve formě nejen mé tělo, ale i moji duši, mohu-li to tak trochu nadneseně říct.

Kde se cítíš doma, kam patříš? Do Austrálie, na Slovensko nebo do Čech?

Domů, tedy do Čech a na Slovensko jezdím nejméně jednou ročně a hrozně ráda se tam vracím. Je to můj domov, ale Austrálie je nádherná země, která mne naučila spoustu věcí, například respektovat rozdílnost jednotlivých národů, jejich specifickou. Ale zároveň

si uvědomovat, jak mnoho věcí máme všichni společných. Naučila mě toleranci, pochopení, ukázala mi, že lidé mohou žít společně v klidu a pohodě. Ukázala mi, že skutečně existuje základní a jediné kritérium podle kterého se lidé dělí - na ty slušné a dobré a na ty darebáky. A tak vlastně i Austrálie je můj domov.

Káva je dopita a mobilní telefon na stole zazvonil. Další jednání, další práce. Ale Jarka se v téhle atmosféře cítí jako ryba ve vodě. A tak mě napadlo, že možná, kdo ví, třeba si za pár let si budu právě v téhle kavárničce povídat s premiérkou New South Wales, která bude mít pro Australany trochu neobvyklé jméno - Jarka Šipka. Člověk nikdy neví!
(Rozmlouvala Jana Háberová)

Saxby Bridge

FINANČNÍ PORADENSTVÍ

Máte problém s vysokými daněmi?

Nemáte dostatek financí na koupi nového domu?
Chcete proniknout do světa burzovních spekulací?

Nejste spokojeni s bankovními službami?
Na tyto a mnoho jiných otázek vám může pomoci
najít odpověď

Radim Haupt (B.Ec.)

nezávislý finanční konsultant

Cena?

45 minut vašeho času!

Pro bezplatnou konzultaci volejte 9202 2400

Saxby Bridge Pty Ltd

A.C.N. 057 915 312

Saxby Bridge House

4 O'Connell St.

SYDNEY 2000

Z tajných německých dokumentů

Beseda s historikem
prof. dr. Jiřím Frajdlem, CSc.

V těchto dnech je na českém knižním trhu k dostání kniha Borise Čelovského "So oder so". Jak ji hodnotíte?

"So oder so" je často užívaný výrok Adolfa Hitlera, že tak či onak zničí Československo, zgermanizuje středoevropský prostor, vyhraje válku a pod. Autor Boris Čelovský odešel v roce 1948 do exilu a nějaký čas studoval archivní dokumenty v Německu, USA, Rakousku a ve Francii. Již v roce 1958 napsal knihu o mnichovském diktátu "Das Münchener Abkommen", která sice vzbudila pozornost, ale některé kruhy v Německu velké nadšení neprojevily.

Proč?

Autor důsledně používá úřední dokumenty a ty zrovna mluví proti dnešnímu výkladu dějin tak, jak je podáván konzervativními německými historiky.

A v jakém duchu je napsána kniha "So oder so"?

Boris Čelovský pokračuje v tradici přísné objektivnosti a řadu archivních dokumentů publikuje. Ty pak vyvolávají zlobu u sudetoněmeckých aktivistů. Čelovského informační zdroj vyvracejí lživé pojetí československých vztahů. Pro české historiky to zase tak nová fakta nejsou, ale pro německou veřejnost jsou to šokující skutečnosti, právě proto, že nic nepředstírají a že vznikly v německých orgánech, úřadech a institucích.

Například?

Dne 21. srpna 1938 si šéf II. oddělení Abwehru zapsal rozhovor s K. H. Frankem po jeho návštěvě u Hitlera: Vůdce se rozhodl pro válku. Nařizuje vyvolání incidentů v ČSR. Spílá Benešovi a chce ho dostat živého a dát mu sám smyčku kolem krku."

Dnes ovšem sudetoněmecká propaganda tyto věci popírá. Jaká byla realita?

Dne 10. září 1938 ze zprávy německého diplomata vyplývá, že "vůdce si přeje podobné incidenty. Nezávisle jsem se dozvěděl od jednoho přímého účastníka sudetoněmecké strany, že SDP

připravuje další provokace, při kterých musí být mrtví."

A oficiální stanovisko německé vlády?

Doslova plně přetvářky a falše. Dne 21. srpna 1938 von Ribbentrop ve svém dopisu ujistil ministra zahraničních věcí Velké Británie Viscounta Halifaxe:

"Německá politika si zajisté může přičíst zásluhu o to, že nezasahovala do rušivě do jednání pražské vlády se sudetskými Němci."

Jak reagovali obyvatelé pohraničí na nacistické provokace?

Postoj protifašistických občanů je vidět z hlášení německého agenta č. 25, který 9. května 1938 napsal tajné státní policii v Drážďanech, že zejména 1. května se konala řada protinacistických akcí: "K oslavám máje 1938 v okrese Varnsdorf se komunisté připojili k sociálním demokratům a českým stranám. Dopoledního průvodu se zúčastnilo celkem 2,500 lidí, odpoledního průvodu sudetoněmecké strany se zúčastnilo jen asi 1,000 lidí." Celkový přehled však nezachycuje žádný dokument.

Jaká stanoviska zastával v té době německý tisk?

Podle záznamů, které si učinil do svého deníku dne 11. června šéf nacistické propagandy Goebbels, vidíme, že si pochvaloval německý tisk, který "jsme pustili ze řetízku. Times píše o uklidnění, to jim teď ukážeme."

Zaznamenal vůbec nějaký dokument vstřícnou ochotu presidenta Beneše o mírové řešení sudetoněmecké otázky?

Přesnou odpověď najdeme v telegramu, který odeslal z Prahy německý diplomat Hencke 8. září 1938: "Frank označil nový návrh vlády za velmi dalekosáhlý, znamená splnění karlovarských požadavků na 90%. Členové vyjednávací delegace dr. Rosche a dr. Schickedanz mluvili dokonce o 95%. A právě v těchto věcech sudetoněmecká propaganda dnes nejvíce lže, když tvrdí, že československá vláda a prezident Beneš mařili jednání svou neústupností. Jak je vidět, pravý opak je pravdou."

Mluví sebrané dokumenty o konečném osudu českého národa?

Dokonce na několika místech. Snad nejvýstižněji a také nejstručněji to vyjádřil ve svém memorandu 31. srpna 1939 říšský protektor K. von Neurath, když napsal: "Za těchto okolností se musí

dojít k rozhodnutí, co se má dělat s českým národem, aby se co nejrychleji a nejdůkladněji dosáhlo cíle začlenění země a zaplnění prostoru německými lidmi." K tomu myslím, již není třeba žádný komentář.

(přetištěno Lidové noviny 28/8)

HLEDÁME

Jindřicha Vágnera

nar. 19.9.1943 ve Strakonicih,
do Austrálie přišel v roce 1969

Hledáji ho spolužáci z
Průmyslové školy stavební

v Hradci Králové

Informace zaslejte :

Petr Caska

Hradecká ul. 412

500 11 Hradec Králové

Czech Republic

HLEDÁME

Kádu Kalouse

Frantu Čapka

Mirka Smiška

Miloše Štefánika, -

původně žili v Canbeře

Bohouše Volfa z Newcastleu

Oldu Engelmána

Jirku Krehana z Colintonu

Informace :

Jirka Tachecí :

(02) 299 4730

JEDNA ŽENA

Robert Fulghum

Jedna žena mi na dlouho vnesla pořádný neklid do duše. Ona mě ani nezná, ale pořád se mi motá do vědomí. Máme velmi málo společného. Je to stará žena, Albánka, která vyrostla v Jugoslávii, je římsko-katolická jeptiška, která žije v bídě v Indii. Nesouhlasím s ní v základních otázkách kolem kontroly porodnosti, místa žen ve světě a v církvi a štvou mě její naivní prohlášení o tom, "co chce Bůh". Ta žena stojí mezi rozpornými názory a silami, které utvářejí osud lidstva. Dohání mě k šílenství. Rozruším se, kdykoliv zaslechnu její jméno, přečtu si její slova nebo spatřím její tvář. Já o ní ani nechci mluvit.

V ateliéru, kde pracuji, mám umyvadlo. Nad umyvadlem je zrcadlo. Každý den se na tomhle místě několikrát zastavím, abych se dal do pořádku a podíval se na sebe do zrcadla. Vedle zrcadla je fotografie té zneklidňující ženy. Vždycky, když se do zrcadla podívám na sebe, dívám se také do její tváře. V té jsem toho spatřil víc, než mohu vypovědět.

Fotografie je z desátého prosince 1980 z Oslu v Norsku. stalo se tam tohle :

Malá shrbená žena ve vybledlém sári a sešlapaných sandálech převzala cenu. Z rukou krále. Cenu financovanou z odkazu muže, který vynalezl dynamit. Ve velkém honosném sále, plném sametu, zlata a křišťálu. Obklopena vznešenými lidmi ve slavnostních černých oblecích a elegantních róbach. Přihlížejí bohatí, mocní, vynikající a talentovaní lidé tohoto světa. A tam uprostřed tohoto veškerého dění je drobná žena v sári a sandálech. Marka Tereza z Indie. Služebnice chudých, nemocných a umírajících. To ona přebírá Nobelovu cenu míru.

Žádný šah ani prezident, král, generál, vědec či ropná společnost, ani ajatolláh nemají v ruce klíč k takové moci, jako ona. A nikdo není tak bohatý. Protože ona má nepřemožitelnou zbraň proti zlu na této zemi - laskavé srdce. A také má nepřeberné bohatství tohoto života - bohatství soucitné duše.

Prosekat se přikrovem nenapravitelného cynismu a mít na to jediný nástroj - neústupnou lásku, ukázat cestu, jak léčit rány lidstva, převést příběh milosrdného samaritána do reality, a žít tak pravdivým životem a zářit z postranních uliček Kalkaty - to vše vyžaduje odvahu a víru, jež si k sobě nepřiznáme, ale bez nichž nemůžeme žít.

Neumím její jazyk. A přesto ke mně promlouvá její život velice jasně. Mám pocit, že mě kárá a zároveň mi žehná. Nevěřím, že jeden člověk na tomto světě hodně dokáže. A přece tam v Oslu stála a působila na okolní svět. Nevěřím v jejího Boha. Ale zahanbuje mne síla její víry. A věřím v Matku Terezu.

Prosinec v Oslu. Poselství světu v době vánoc je poselstvím pokoje. Ne pokoje dítěte, které kdysi dávno spalo v jesličkách. A už vůbec ne pokoje, který si spojujeme s vydatnou večeří a šlofikem u krbu pětadvacátého prosince. Ale pokoje nezločnického, vítálního a životadárného, který vychází z pozoruhodného gesta, jež jedna prostá žena ve vybledlém sári a odřených sandálech toho večera udělala. Pokoj duše, který vychází z pořádného kusu práce.

O několik let později na velké konferenci kvantových

fyziků a mystiků různých náboženských směrů v hotelu Oberoi Towers v Bombaji, jsem tu tvář spatřil znovu. Stál jsem u bočních dveří v hotelové hale a najednou jsem ucítil, že někdo je vedle mně. Stála tam ona. Sama. Přišla promluvit na konferenci jako host. Podívala se na mě a usmála se. Ještě dnes vidím její obličej.

Vyšla na tribunu a posunula pořad jednání z intelektuálního bádání k morální aktivitě. Zkoprnělému publiku pevným hlasem sdělila: "Nemůžeme dělat velké věci, můžeme dělat pouze malé věci s velkou láskou".

Rozpory mezi životem a vírou jsou u ní na rozdíl ode mne zanedbatelné. A zatímco já se potýkám s pocitem marnosti jedince, ona rovnou začne svět měnit. Zatímco já toužím, abych měl více prostředků a větší možnosti, ona využívá to, co má, a dělá, co v daný okamžik může.

Zneklidňuje mne, vyvádí z rovnováhy, zahanbuje. Co to je - co ona má a já ne ?

Jestli kdy bude skutečný pokoj na této zemi, ráj pro lidstvo, bude to zásluhou žen, jako je Matka Tereza. Pokoj není něco, po čem toužíte, ale něco, co vytváříte, na čem pracujete, co jste a co rozdáváte !

Zatím co píšete toto zamyšlení amerického autora Roberta Fulghuma, leží Matka Tereza v Dillí v nemocnici. Její stav je velmi vážný. Tisíce věřících se za ní modlí, tisíce nevěřících ji drží palce, aby opět překonala těžkou nemoc, protože ona je symbolem, že to přece jen s tím našim světem ještě není tak zlé, když tady existují lidé jako ona. Jenže, želbohu umírají, a tak se připojují k těm, kteří se za ni modlí a pro jistotu ji ještě držím palce.

Jana Háberová

Board of Studies
New South Wales
Saturday School
of Community Languages
Stratfield Centre

Strathfield Girls High School
Albert Road, Strathfield, NSW

upozorňuje, že
zápisné na rok 1997 se koná 8. února 1997
od 9 hod do 11 hod.
pro 7. až 12. ročník
Blíží informace :
Rita Kellerová - 9314 7225 (večer)

ZPRÁVY

Z ČESKÉ REPUBLIKY

Pouze třetina (30,63%) voličů rozhodla o vítězství vládní koalice ve druhém kole senátních voleb. Občanská demokratická strana (ODS) získala celkem 32 křesel. Po jejím suverenním vítězství v prvním kole (76 postupujících kandidátů), je to méně než se očekávalo a tento zvrat je jednoznačně vysvětlován jako výsledek jednotného tažení proti ODS. Vytvořila se jakási neformální fronta ve snaze zabránit, aby ODS dostala výraznou senátní většinu. Lidé se do určité míry báli jednobarevného Senátu" řekl politolog Petr Fiala. Menší koaliční strany budou mít 20 křesel. Občanská demokratická aliance vyšla ze souboje s ODS vítězně a všech jejích sedm kandidátů se stalo senátory. Opoziční sociální demokraté (ČSSD) si udrželi pozici druhé nejsilnější strany, když získali 25 mandátů (ze 48). Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) má dva senátory, postupovali čtyři. Senát doplňují odborový šéf Richard Falbr, nezávislý kandidát podporovaný ČSSD a třeblický starosta Pavel Herman (Demokratická unie - zatím mimoparlamentní strana). Do vysoké politiky se vrací například expremiér české vlády z let 1990-92 Petr Pithart. Další osobnosti - Dagmar Burešová (polistopadová předsedkyně České národní rady), Pavel Tigrid (exministr kultury v minulé vládě), Jiří Gróša (velvyslanec v SRN) či Tomáš Ježek (první ministr privatizace a pozdější předseda Fondu národního majetku) - se museli smířit s porážkou. Nejmenší počet voličů přišel k volebním urnám v Karvině (17,5%). Naopak nejvíce lidí volilo v Praze (46%).

Názory na volební výsledky se liší, ale vítězi se cítí téměř všichni. Spokojenost s výsledky voleb projevil prezident Václav Havel, podle něhož dali občané najevo názor, že pochopili princip Senátu. "Mne takto složený Senát uklidňuje, zdá se, že by mohl skutečně být stabilizačním prvkem našeho ústavního systému." Úspěch předsedy lidovců Josefa Luxe je v tisku označován za životní. "Je-li druhé kolo voleb něčím vítězstvím, pak zvítězil Josef Lux", řekl politolog Jiří Pehe. Podle Miloše Zemana zvítězila demokracie. "Ta demokracie, která je ohrožena vždy, když nějaká strana usiluje o 51%, aby tak mohla diktovat svou vůli zbývajícím 49% a méně procentům", řekl předseda ČSSD.

V podněli 25. listopadu byl s vleklým zápalem plic převezen na III. chirurgickou kliniku Všeobecné fakultní nemocnice v Praze prezident Václav Havel. Pomocí biopsie bylo zjištěno, že je na plicích zhoubný nádor. V pondělí 2. prosince byl prezident Havel operován. Lékaři mu během operace odstranili zhoubný nádor asi 15 milimetrů veliký a polovinu pravé plic. Podle

hlavního operátora a přednosty III. chirurgické kliniky profesora Pavla Páfka proběhla tříapůlhodinová operace bez komplikací a onemocnění bylo zachyceno v raném stádiu. "Zda se nádor nebude dále šířit nemohu stoprocentně říci, ale myslím, že ne", uvedl profesor Páfka. Ve čtvrtek bylo oznámeno, že Václav Havel ještě zůstává na jednotce intenzivní péče a byla mu nasazena antibiotika proti zánětu na levé plici.

Ve prospěch českého národa se katolická církev vzdala nároku na chrám sv. Vít na Pražském hradě. Ve středu 27. listopadu to oznámil kardinál Miroslav Vlk. Jedinou podmínkou, kterou si církev klade, je plné a nerušené užívání katedrály. Jako velkorysé gesto ocenil tento návrh prezident Václav Havel, premiér Václav Klaus a s pozitivním ohlasem se to setkalo i u široké veřejnosti. Někteří církevní představitelé však rozhodnutí pokládají za předčasné. "Církev si uvědomuje, že na výstavbě katedrály se svým způsobem podílel celý národ", řekl dále kardinál Vlk. MF Dnes napsala, že "celá hra kolem katedrály je nedůstojná obou stran i samotné katedrály." Proto také zástupci církve co nejrychleji stahují žalobu a ukončí soudní pří. Nový statut chrámu by mohl být upraven speciálním zákonem, jehož přípravou pověřil Václav Klaus tříčlennou skupinou expertů, která bude analyzovat možnost převedení katedrály do vlastnictví státu.

Tomáš Sokol, v letech 1990-92 český ministr vnitra, byl na sjezdu Svobodných demokratů - Liberální strany sociální SD-LSNS zvolen novým předsedou. Nahradil tak ve vedení strany dvojici Jiří Dienstbier a Josef Lešák. Pět z jedenácti kandidátů na funkci předsedy odstoupilo ještě před prvním kolem voleb. mezi nimi byl i Jiří Dienstbier, který však i nadále zůstává ve vedení strany. Sjezd se konal za napjaté atmosféry provázené vzájemným sebeobviňováním se z neúspěchu v letošních volbách do Sněmovny a do Senátu. Strana SD-LSNS totiž nemá zastoupení ani v jedné komoře Parlamentu ČR.

Premiér Václav Klaus a kancléř Helmut Kohl se v rámci zasedání OBSE v Lisabonu sešli k rozhovorům. Hlavním tématem jejich více než hodinové schůzky byl termín přijetí česko-německé deklarace. Oba politici potvrdili, že jednání o deklaraci je možné zakončit ještě do konce letošního roku. Dnes již připravený text by ministři zahraničí ČR a SRN mohli podepsat v polovině prosince a k podpisu hlav států by mělo dojít začátkem roku, kdy kancléř Kohl přijede do Prahy. Německý kancléř zdůraznil, že přijetí deklarace již nestojí nic v cestě.

Více než polovina občanů ČR hodnotí negativně prospěšnost kuponové privatizace. Na otázku agentury Factum: "Splnila kuponová privatizace vaše očekávání?" odpovědělo 56% spíše negativně (22% rozhodně ne a 34% spíše ne), zatímco jen 40% kladně (9% rozhodně ano a 31% spíše ano). Podvedeno kuponou privatizací se cítí 42% respondentů, nepodvedeno bylo 52% respondentů. Na první otázku nedokázalo odpovědět 4% a na druhou 6% lidí.

Novou americkou ministryní zahraničí se stala poprvé žena - diplomatka českého původu Madeleine Albrightová. Velké potěšení nad jmenováním vyjádřil velvyslanec ČR v USA a čerstvý senátor Michael Žantovský. "Madeleine Albrightová je velká osobnost americké zahraniční politiky, velká dcera českého národa a světová osobnost. Vždy se projevovala jako velká přítelkyně České republiky a má vždy radost, když se tisk zmíní o tom, že se narodila v Československu."

ZE SLOVENSKA

Staronovým předsedou opozičního Křesťansko-demokratického hnutí (KDH) byl na výročním sněmu zvolen Ján Čarnogurský. V souboji s ekonomickým expertem Mikulášem Dzurindou získal 214 ze 344 platných hlasů. Opoziční KDH, které získalo v posledních parlamentních volbách v roce 1994 celkově 10,08% hlasů, hodlá v budoucnu vytvořit koalici v rámci již existující Modré aliance (KDH, Demokratická strana, Demokratická unie) a společně jít do voleb v roce 1998.

Pokles preferencí o 10% zaznamenalo oproti květnovým výsledkům vládní Hnutí za demokratické Slovensko (HZDS). Zjistila to agentura MKV na základě průzkumu provedeného ve dnech 19. až 25. listopadu mezi 1254 respondenty. Zatímco v květnu by HZDS volilo 34,3% dotazovaných, v listopadu už jen 24,3%. Naopak svou pozici v rámci vládní koalice posílila Slovenská národní strana, jejíž preference stouply ze 4,5% na 8%. Sdružení dělníků Slovenska ztratilo asi půl procenta příznivců a pohybuje se na úrovni 3,3%. Z přírůstku hlasů pro opozici se může nejvíce těšit nejsilnějších Křesťansko-demokratické hnutí (KDH), které se vyšplhalo z 13 na 15,3%. Preference Demokratické strany (DS) stouply ze 4 na 4,7%. Jedinou stranou v rámci Modré aliance (KDH, DS, SV), které příznivců ubylo, je Demokratická unie (DU), z 9,7% ji zůstalo 8,8%. Pozice si posílili slovenští komunisté (ze 2,4 na 3,4%) a sociální demokracie (z 1,7 na 4,7%). Pokles zaznamenala Maďarská koalice (z 6,9 na 4,7%), Strana zelených na Slovensku (ze 3,7% na 1,9%) a Spolužitie (z 2,6 na 1,9%). Osamocené stojící Strana demokratické levice, která se občas přiklání k vládním stranám, zvýšila své preference z 9,1 na 13,9%. Vládní koalici by podle výzkumu volilo 35,6% voličů, opoziční Modrou alianci, která zvažuje možnost vstoupení do volební koalice 28,8%.

Vládní HZDS požaduje navrácení poslaneckého mandátu Františka Gauliedera, který před měsícem opustil jeho klub, ale nadále setrvává v Národní radě SR jako nezávislý. Předseda NR SR Ivan Gasparovič zveřejnil v úterý 3. prosince Gauliederův dopis ze 26. listopadu, kterým se dobrovolně vzdává mandátu ve prospěch HZDS. Gaulieder popřel, že by takový dopis Gasparovičovi posílal. Ve skutečnosti adresoval 20. listopadu dopis šéfovi slovenského parlamentu, ve kterém upozorňoval,

že se svého mandátu rozhodně nevzdá. Opoziční tisk spekuluje o tom, že prohlášení, kterým disponuje Gasparovič, je prohlášením, které po volbách v roce 1994 podepisovali všichni poslanci HZDS. Místo jiné v něm má být uvedeno, že pokud opustí klub HZDS, musí neprodleně odevzdat i svůj mandát. Podle jiného poslance HZDS, Jana Čupera, zde figuruje i závazek zaplatit pět milionů korun na konto HZDS. Gaulieder v rozhovoru ze 4. prosince potvrdil, že podobné prohlášení kdysi podepsal, rozhodně se však mandátu nevzdá. Později parlament zbavil Gauliedera jeho mandátu a opozice to považuje za konec právního státu.

Slovenská televize prohrála 27. listopadu soud s Michalem Kováčem ml. ohledně nepravdivé zprávy o jeho vlastnictví kasin, kterou odvysílala v Televizních novinách 2. září, a musí se veřejně omluvit a vyplatit odškodné ve výši 500 tisíc slovenských korun.

Podle listopadového průzkumu agentury MVK stoupl počet lidí, kteří žádají odvolání premiéra Mečiara (v květnu to bylo 34,2% a v listopadu již 38,4%)

CAROLINA - přetištěno 226/12

ČESKY MLUVENÉ POHÁDKY NEJSOU NA SLOVENSKU VHODNÉ

Distributor dětských kreslených příběhů a večerníčků z dílny Walta Disneyho na Slovensku se šalomounsky vypořádal se slovenským jazykovým zákonem, podle kterého nesmějí být pořady pro děti mluveny jinak než slovensky a není připuštěna ani česká jazyková verze. Ve snaze ušetřit dal distributor u těch příběhů, kde již existuje česká verze, na slovenský trh právě tuto variantu a vybavil ji nálepkami, že "pořad není určen pro děti do dvanácti let". Jak oznámila televize Premiéra, snaha vyhnout se drahé výrobě slovenské verze se týká například oblíbených příběhů Chipa a Dalea. Nálepka, se kterou se česká verze na Slovensku uvádí, říká: "Protože toto audiovizuální dílo není dabované do slovenského jazyka, není podle paragrafu 5 ods. 2 zákona NR SR č. 270/1995 s.z.o. státním jazyku Slovenské republiky a podle paragrafu 4 odst. 11 zákona NR SR č. 1/1996 s.z.o. audiovizi určeno pro děti do dvanácti let věku." To, podle Premiéry odpovídá řešení, "aby se vlk nažral a koza zůstala celá", neboť zodpovědnost za to, aby nebyl porušen zákon a děti se nedostaly k cizojazyčné verzi, se tak přesouvá na rodiče. Na nich záleží, zda svým dětem umožní si takovou "do dvanácti let nepřístupnou" kazetu doma použít.

MF DNES 30/9

PERLY A PERLIČKY

Přihlala se do Sydney jako velká voda, nebo spíše přihopkala přes Amsterdam a asijské pláně, a to právě když Sydney byla požehnána tím nejvedrovatějším vedrem. Hlavní redaktorka v republice vydávaného Českého dialogu, paní Eva Střížovská. Český dialog už po několik let spojuje kolonie českých usedlíků po celém světě, v Evropě i mimo Evropu, a je v úzkém spojení s Mezinárodním českým klubem se sídlem v Praze. Eva Střížovská sem k nám do pátého světadílu zavítala poprvé, přestože už jiné české kolonie dříve již navštívila. Na to jsme celkem zvyklí, ono je to sem daleko a ono se toho o nás ani moc neví. Nicméně se ukazuje, že paní redaktorka přímo srší pracovní energii a elánem. Dosvědčila to v sokolském Národním domě v Sydney a později také v Country Clubu. Sokoly si hned naladila zapíváním hymny, a to zcela na počátku programu, a svou ochotou odpovídat na dotazy způsobem, jakým odpovídají informovaní a bystří lidé - věcně a přesně. Má výborný smysl pro humor a je zároveň také zpěvačkou. Lze od ní opatřit ji nahrané pásky. Fáma pravila, že snad bude přímo doprovázena panem Vojtou Činou, leč v sokolovně zůstalo jen při té fámě. Dotazy a odpovědi nebraly konce. Všichni se jaksí shodli na tom, že Eva Střížovská je nejen dobře informovaná o záležitostech zahraničních Čechů, ale že také sdílí jejich pohled na věci v republice. Člověk při rozhovoru s ní nepocítuje žádný odstup, nezdá se, že by sdílela názor našeho vzácného přítele poslance Payna o tom, jak si máme vylepšovat "image", abychom se stali hodni občanství. Ze Sydney se chystá naše návštěvnice do Queenslandu a pak i jinam do Austrálie - možná, že nám potom jednak ona sama něco o svých zážitcích napíše, možná, že i třeba čtenáři z jiných států Austrálie nám podají zprávu o ní. Přejme Evě Střížovské příjemný pobyt mezi křokany, šťastný návrat domů a zdar do další práce.

Velikánskou černou perlou je postesknutí Jany Haberové. Není vlastně možno se o ni nezmínit. Jde totiž o osud těchto všeaustralských českých novin. My přispěvatelé jsme za své příspěvky nedostali ani vindru. Nicméně náklady spojené s vydáváním Australských listů začínají Janu Háberovou tisknout dolů. Abonenté totiž přestávají platit, nechávají si sice noviny posílat, ale předplatné sami nepošílají. Jak tomu čelit? Prosbami? Výzvami? Ovšemže celoaustralský měsíčník vycházet nemusí, obešli bychom se dnes už i bez něho, však máme k dispozici český tisk z republiky. Zde však české noviny vycházely už po dekády a po zániku Hlasu domova a později Hlasů přišla Jana Háberová s vydáváním Australských listů. Přestože sem přišla teprve nedávno a s místními poměry se teprve stále ještě obeznamuje. O nějakých vydělcích vážná řeč být nemůže... Nebylo by škoda tento časopis nechat plavat? Já zde tuto černou perlu přemílám nikoli na popud Jany, nýbrž ze soucitu k člověku, který přišel s dobrým nápadem a přesto zatím se mu sypou na hlavu spíše rány než povzbuzení.

Neplacení předplatného je věc vážná. Druhou překážkou je okolnost, že mnozí čtenáři si časopis půjčují, aniž by se stali předplatiteli. To je sice povzbudivé, ale kapsu na výdaje to nenaplní. Uvažme, milí přátelé, jak dál. Jak vidím věc já, není vyloučeno, že Australské listy se příští rok se čtenářskou obcí budou muset rozloučit. Svět se nezboří, ale budeme chudší. Mimochodem, doslýchám se, že Jana Háberová je dnes ochuzena o částku přesahující čtyři tisíce dolarů! Dělte to zhruba třemi dolary a ten horetní výsledek se rovná počtu nezaplacených čísel.....

O Velvary - jak to s těmi tolyary vlastně je? Anebo proč dostaneme něco za babku? Proč za groš - je vůbec groš slovem českého původu? Tak tedy nejdříve ten groš. Již staří Římané - staří Římané konali lecos, používali leččehos, lze na ně svést hodně věci - již staří Římané tedy používali denarie, denáry. Mince toho jména jsou v oběhu v jistých zemích i dnes, jako třeba denár jugoslávský. Za starých časů se latinsky těžkému, tlustému denáru říkalo "denarius grossus", groš do češtiny přešel z latiny, právě tak do němčiny. Zlámaná grešle a grešle vůbec přešla do češtiny z německého "Groeschlein", grošík. Také výraz drůžgrešle má v tom původ. Groš byl tedy původně kvalitní, ale později zlacíněl, zejména když místo ze stříbra začala Marie Terezie v osmnáctém století razit groše měděné. Mezi kvalitní staré české mince patřily i zlaté florény ražené ve století čtrnáctém Janem Lucemburským. Čeští šlechtici Šlikové začali razit v roce 1518 jáchymovské tolyary - "Joachimstaler" byl německý název pro ten jáchymovský tolar. Dolar je tedy téměř jistě odvozen z onoho tolaru. Prosím, oč se ty Velvary nezasloužily, a to jen proto, že se s nimi ty tolyary dobře rýmuji! Ještě pár zajímavostí uvádí ve své pozoruhodné knížce "Proč se co říká" Stanislava Kovářová. Třeba o měnové reformě v Rakousku z roku 1892, kdy byl dosavadní zlatkový systém nahrazen korunami a haléři. Jeden zlatý - v Praze se používalo výrazu "zlatka" - jeden zlatý se rovnal dvěma korunám (rakouským). Desetikorunové bankovce se nicméně stále říkalo "pětka", dříve to byla pětizlatková bankovka, teď měla cenu deseti korun, ale stále to byla pětka. Československo pak v roce 1918 ponechalo koruny a haléře. Před onou reformou v roce 1892 se krejcaru říkalo "šesták", po reformě jej nahradil dvacetihaléř a československému dvacetihaléři se ale nepřestalo říkat šesták. "Krejcar" pochází z německého "Kreutzer". A co vindra?

Vindra vzešla z německého termínu "Wiener Pfennig" - to byla nekvalitní mince nepatrné hodnoty. Rakouský císař František I. dal počátkem osmnáctého století razit drobnou minci čtyřkrejcarovou, něco velmi malého. "Obrátit na čtyřáku" pak znamená změnit názor jen co by prstem zaluskl, obrátit se na minimálními prostorem. Snad lze zakončit konstatováním, že onen zmíněný tolar, ten stříbrný a v Jáchymově ražený praděd dnešních dolarů, založil nejrozšířenější peněžní rodinu světa. Za předpokladů, že etymologie tolar-dolar je správná. Pravděpodobně prý je. A to všechno z pera Stanislavy Kovářové. Ta babka? To je chroust, v jisté roční době jich bývá utěšeně, můžete je mít za babku.

Trio slovenských malířů - Roman Illovský, Carolina Žilinská a Ivan Polák - se spojilo s Sheri McEvoy a vytvořilo QUATRO. Jako Quatro pak tito umělci v listopadu vystavovali svá díla ve velmi zajímavých prostorách v Nelson Street sydneyjské čtvrti Anandale. Prostory jsou to skutečně velké. V popředí se z ulice vejde do jakéhosi zdi oběhnaného prostoru bez střechy. Odtud se vstupuje do výstavní místnosti a ta ústí dál do prostorné kanceláře architektů. Nápad velmi zajímavý, který návštěvníků pomáhá hledět na exponáty z různých vzdáleností. Výstava měla vernisáž šestnáctého listopadu a byla ten den hojně navštívena. Český kytarista Evžen Burda předvedl několik ze svých skladeb a jeho klasická kytara vkusně a vhodně doplnila atmosféru "kumštu" všude kolem nás laiků. Bylo to příjemné překvapení. Za poslední dva měsíce se konaly hned tři výstavy slovenských a českých malířů a výtvarníků v Sydney, pod třemi různými štítky. Je to potěšitelné a zároveň je to i důkazem nezkrotnosti výtvarných umělců. Je důležité, že vystavují. Není důležité pod jakým štítkem. Nicméně bylo by hezké, kdyby se to dalo všechno spojit a uvést na společného jménovatele. Společný jménovatel cílem ovšem není, a bude lépe umělcům se do jejich výstavních tendencí neplést.

Nejproslulejší britský historik tohoto století, Arnold Toynbee, vykresluje naivitu britského předsedy Chamberlaina ve způsobu jeho chování vůči Hitlerovi v době kolem československé mnichovské krize takto: "Můžete si ho představit jako viktoriánského anglického businessmana z Midlandu, který jednou ráno na cestě do své kanceláře prochází ulicí již denně chodí a najednou se ocitne tváří v tvář tygrovi. Protože dobře ví, že lidožravé šelmy se v těch místech nevyskytují už od doby předledové, náš milý mužik přesvědčí sebe, že onen čtvernožec, který před ním stojí, i přes své divoké vzezření, je nějaký místní oslík v přestrojení, a že tedy se dá nychytat na mrkev. Odvážně tedy přistrkává bestii k čumáku mrkev. Ta nestvůra však v následujícím okamžiku dokáže, že její vzezření odpovídá její přirozenosti a to tím, že usmrtil a schlamstne kolemjdoucí děcko, a tato hrůzná podívaná přiměje mužika změnit taktiku. Po chvíli váhání vezme do levé ruky policejtský pendrek, v pravé však stále ještě drží mrkev, neboť přestože byl právě svědkem tygrova činu, nehodlá se ještě vzdát naděje, že ona bestie se přece jen ukáže být oslíkem. Nepřestává mu ji tedy nabízet a ujišťuje potvora (jako by ona rozuměla lidské řeči), že on ten pendrek co drží v levé ruce je určen striktně pro sebeobranu, a že, jak vidno, taková zbraň se k útoku vůbec nehodí..." Tato zkazka vymyšlená Arnoldem Toynbee opravdu naprosto přesně vystihuje mentalitu, rozhled a míru životních zkušeností vůdce velmocí, která měla čelit Hitlerovi. Našinec se ovšem dále ptá, zdali Chamberlain byl tehdy skutečně jen raněn slepotou, anebo zdali si na hloupounkého jen hrál. Budme velkorysí a předpokládejme, že muž s deštníkem byl opravdu jen raněn slepotou, a že si na hloupého nehrál...

Jedna dvě, jedna dvě, omladna jde.... Tak nějak to záčkové odříkávali v Titově Jugoslávii po roce 1945. Když to

otec Korbel už dál nemohl poslouchat z úst své mladé dcerky, poslal ji do jedné švýcarské školy, kde ji začali pečlivě vychovatelé učit světové jazyky. Angličtinu už znala z Anglie, kde byla rodina za druhé světové války. Po vítězném únoru otec skončil s velvyslancováním v Bělehradě a rodina přišla do Ameriky. A tam se dnes stává Madlenka Korbelová jednou z nejmocnějších a nejvlivnějších žen ve světové politice, ministryní zahraničních věcí Spojených států, jako Madeleine Albright. Není tomu tak dlouho, co s chotí amerického prezidenta, paní Clintonovou, navštívila Prahu. To bylo ještě ve funkci velvyslankyně Spojených států v OSN. Takže v kritické době příštího roku, kdy se bude jednat o včlenění České republiky do NATO bude jednou z rozhodčích osobností dřívější Madlenka Korbelová. Rozmyslí si Mařenka, rozmyslí či nerozmyslí? Naši české fanstasi raději nasadme uzdy. Jisto však je, že po Polákově Brzezinském, má teď Amerika opět v čele ministerstva zahraničí "našinku". A je první ženou vůbec, která se ve Spojených státech stala ministryní zahraničních věcí. Držme palce ji i sobě! Může si někdo nějak lépe "vylepšit image" z nás exulantů?

Prosinec však uvítal i jiné české velvyslance, a to v prestižní obrazové galerii Barry Sterna v Paddingtonu, kde se otevřela výstava z děl sochaře Ctibora Havelky a s ním spřízněných umělců, malířky Evy Vonešové, keramičky Lydie Volkové a malíře Stanislava Volka. Artspectrum se opět vyznamenalo vzornou organizací a vhodným uspořádáním vernisáže, při níž kromě Stanislava Volka umělce uvedla konsuika ing. Irena Mráčková a australský spisovatel a výtvarný kritik Michael Denholm. Nechyběla ani hudba dvou kytaristů, kdy s manželem Milanem vystoupila i čelistka Iva Šváblová. Paní konsuika se během svého krátkého proslovu v angličtině líbezně usmívala snad také proto, že se chystala s rodinou trávit vánoční týden v Praze. Tam se v téže době chystal i Ctibor Havelka. Jeho původní dcerka Kačenka hostům nepřestávala dolévat bílého i červeného. Tak skápla tato perla orosená jen klipky - na hodnocení plodů perlorodek si jejich skromný lovec netroufá.

Bořek Šindler - lovec perel

ZAJÍMAVÁ DOVOLENÁ

pronajmu

kompletně zařízený tří ložnicový dům na jižním pobřeží s výhledem na moře, 150 m od pláže. Klidné, příjemné prostředí, možnost procházek po plážích, tenis, rybaření, potápění atd.

Dvě a půl hodiny autem z Liverpoolu

Pro krajany speciální ceny! Blíží informace:

(02) 9674 1326

Nad dopisy čtenářů

Vážená redakce,

při čtení článku B. Šindlera "Československé legie" v 63. čísle mne napadly hned tři otázky na které by bylo zajímavé znát odpověď:

1) Je něco pravdy na tom, že československé legie v Rusku byly přímo zodpovědné za smrt cara a jeho rodiny?

2) Zajaly legie nějakého bílého generála, kterého pak předali bolševikům a ti uvolnili magistrálu do Vladivostoku?

3) Co soudí dnešní historikové o plukovníkovi Švecovi a jeho sebevraždě? Pokud se nemýlím, měl ve třicátých letech pomník na Hradčanském náměstí. Jsou to fakta či výmysly?

Doufám, že mi B. Šindler či někdo ze čtenářů může tyto záhady objasnit.

Zdraví
Petr Engelman

Vážení přátelé,

Letos je tomu osmatřicet let, co učím děti na základní škole číst, psát a počítat. Nelehké úkoly pedagoga poctivě plním s čím dál větší námahou. Nedivte se, je mi už pětapadesát! Za života mého muže jsme hodně cestovali a poznávali, a tím načerpali nejen nových sil, ale i hodně poznatků použitelných při výuce. Teď to nejde. Nemám jak dobít životní baterii. Bohužel - s příchodem svobody v roce 1989, která je očekávaně nádherná, přišlo i něco nezdravého, co se pokusím popsat.

Mezi lidmi narůstá pocit nebezpečí, ohrožení a všeobecné nejistoty. Násilí je plodem čehosi zanedbaného na základě chybné polistopadové diagnózy. Po propuštění profesionálních recidivistů se nadalo očekávat nic jiného než zdesateronásobení násilných činů. Dávno je známo, že EXEMPLA TRAHUNT, neboli příklady táhnou. Nepotrestané zločiny dodávají odvahu i potencionálním zločincům. Když si v televizi představíte zákona pochvalují, že objasněnost zločinů dosahuje 30%, utvrzují zločince ve vědomí, že mají 70% šanci beztrestně vyvážnout. Násilí, křiváctví, bezohlednost a bezpráví se pak prosazuje jako řídící fenomen

společnosti, vedené ideou totálního materialismu: trh vyřeší vše, trh peněz je vrcholným cílem, neexistují špinavé peníze, peníze jsou kritériem morálky. Zaručuji všechna práva: na vzdělání, na zdraví, na život. Ti slušní, neprůbojní, slabší, nemocní a staří zahynou, jsouce cílevědomě krok za krokem zbavování práv sociálních, zdravotních a pracovních včetně odpovídající mzdy. Na druhé straně nebetyčně bohatnou překupníci, podvodníci, korupční spekulanti. Uplatňují se zločinci jak v bílé košili s barevnou vázankou, tak s pistolí a kuklou. Právě těm nejbohatším slibovala vláda snížení daně ze zisku na stejných 30% jako je objasněnost zločinů. Teprve ve společnosti, v níž má zločin zelenou, můžeme plně vychutnat Balzacův výrok, že za velkým bohatstvím stojí velký zločin. Vypadá to, jakoby se zločin a násilí staly nástroji našeho hospodářského zázraku. Demokracie sklouzla kamsi ke gansterokracii - napsal náš politolog.

Co tedy dodat závěrem? Prožila jsem ve své vlasti celý život s těmi krásnými časy mládí, vychovala jednoho vlastního syna a stovky dětí ve škole. Proklíčovala těžkými časy po 68. roce, aniž bych se zpronevěřila zásadám slušného člověka. Podařilo se mi zvládnout i španělštinu v roce 1993 - škoda, že už zapomínám. Nechci ještě vzdát život a odpočívat. Chtěla bych poznávat, putovat, malovat - na což nebyl čas, potkat nové lidi, třeba na konci světa, jak se říká o Austrálii. Ozve se mi někdo? Bude to můj nejkrásnější vánoční dárek.

Marie Dudešková
Štěpnická 1166
686 06 Uherské Hradiště
Czech Republic

Vážená paní Háberová,

v příloze posílám svojí dost negativní odezvu na článek o homeopatii, který vyšel v minulém čísle. Domnívám se, že neorthodoxní medicína je u mnohých chorob velmi riskantní záležitost. Nepopírám, že je mnohdy účinná, ale její nekritická aplikace s sebou nese nutně zodpovědnost za tragédie, ke kterým může dojít tím, že se ke skutečnému lékaři přijde pozdě.

S pozdravem

Petr Baum
Mulgrave

Je lepší doktor, nebo šaman?

Petr Baum

Nechtěl bych hned na začátku vzbudit dojem, že je pro mne odpověď úplně jednoznačná. Je řada potíží a chorob u kterých je možné s úspěchem léčit "neorthodoxními" metodami. Lidské tělo má neuvěřitelnou rezervu odolnosti a mnohdy je zdánlivá choroba způsobena - nebo alespoň zdůrazněna - tím, že tento přirozený zdroj není v důsledku stresu nebo jiných okolností dostatečně využíván. Kvalitní šamani jsou obyčejně schopni využívat psychologie pacienta, hypnózy a snad i okultních metod a mnohdy tak mohou i účinně zasáhnout. V některých případech jsou pak výsledky překvapivě dobré. Konec konců i orthodoxní medicína ví, jak často funguje placebo stejně dobře jako skutečný lék, pokud pacient opravdu věří, že dostává účinnou látku. Je škoda, že orthodoxní medicína tyhle postupy vždycky používala málo a současný trend k "továrnímu" léčení na běžícím páse od toho pacienty vzdaluje ještě víc a víc.

Hlavní problém "šamanů" je v tom, že většinou trpí katastrofálním nedostatkem sebekritičnosti a mimořádnou ochotou komentovat a kritizovat obory, o nichž mají jen matné vědomosti. Pak se může stát, že čteme vážně míněné články, které skutečně vyžadují nížmí nezředěnou důvěřivost, aby je člověk mohl akceptovat, jak jsou podány.

Představa, že se jakási látka opakovaně ředí tolikrát, až z ní nic nezbyde - i destilovaná voda a lih obsahují mnoho naprosto neznámých nečistot - je sama o sobě absurdní. Pak se tato super zředěná, vlastně už neexistující látka doplněná neznámými nečistotami v relativně masivním množství stále ještě pokládá za nositelku jakýchkoli vlastností spojených s původní, dnes již ředěním zcela odstraněnou "zárodečnou" látkou.... Očekávali bychom, že pacient, dostane tento preparát v totálně sterilním prostředí, bez dotyku lidské ruky, pokud možno přímo do krve. Realita je ovšem jiná. Užívání se podávají v normálním prostředí - které na ně nanese další vrstvu nečistot - pak se v ústech smichají se zbytky snídaně a

produkty rozpadu zubní dřevě a s další bohatou paletou všech možných nečistot, než se konečně vydají na romantickou cestu zaživacím traktem. Co je vlastně molekula mořské soli? Z kterého místa kterého moře?

Jak se na celém procesu podílí původně ředěná látka která už se v daném koktejlu podle definice vlastně nevyskytuje, je těžko říct. Má to ovšem samozřejmě i technologické výhody pro výrobce homeopatických léků. Pokud se účinná látka de facto už v daném produktu nevyskytuje, není důvod, aby se jednotlivá léčiva lišila něčím jiným než nálepkou, což podstatně zjednodušuje výrobu, skladování a distribuci... nebo že bych jim křivdil...? K čemu jsou vlastně jakákoliv hmotná léčiva zapotřebí, když "hmota může vládnout jen duch"?

Také bych rád přivedl na pravou míru tvrzení, že špičkoví moderní vědci "také ředili hmotu...". Zkoumání jaderných částic nemá s ředěním nic společného, leda když se výsledky zpracovávají pro populární články a obtížně pochopitelná fakta se musí ředit hromadou populárních přirovnání. Pokud si to pak přečte někdo, kdo ve škole nedával pozor, může si udělat naprosto mylnou představu.

Tvrzení, že si dotyční vědci chodí pro nové nápady ke starým naukám také obsahuje jen 1% pravdy a 99% vočy s lihem. Je pravda, že moderní jaderná fyzika se některými závěry blíží představám některých vyjimečných filozofů dávných dob, ale došla k nim vlastními silami, na základě vlastních výzkumů.

Tvrzení, že moderní léky potlačují jen symptomy je stejně nešťastné, zejména když je to řečeno na adresu antibiotik, která ničí bakterie. Ledaže by badatel-homeopat tvrdil, že vlastní nemoc je bolení mandlí a bakterie se vynořily jako příznak nemoci. Což je vlastně také jedna možnost, ale nevysvětluje, jak je možné že mezi přítomností bakterií a nemoci je prokazatelná souvislost a jak funguje třeba očkování. Je smutné, že řada již vymýcených chorob znovu začíná působit problémy a osobní tragedie, protože různí primitivové doporučují se očkování děti vyhýbat. Nemám nic proti šamanům tam, kde mohou pomoci, ale neměli by se snažit prosazovat, že se medicína kvůli nim musí vrátit do středověku.

Co z toho všeho vyplývá - je řada

chorob, neduhů a potíží, které mají svůj základ na psychologické nebo - pro nedostatek lepšího pojmu - okultní úrovni. A tam je zbytečné, aby lékař krmil pacienta prášky a šaman může být velmi úspěšný. Je další řada chorob, které mají základ na materiální úrovni. Zranění, otravy, infekce, různá poškození organismu věkem nebo životním stylem vyžadují moderní medicínu. Stejně tak ten, kdo má rakovinu, by se měl rozhodnout pro chirurgii, a to rychle, protože i pouhé otálení může často znamenat rozsudek smrti v důsledku metastáz.

Přiznám, že bych byl rád, kdyby můj osobní lékař byl tak trochu šamanem, ale rozhodně bych nechtěl, aby při tom ignoroval vědomosti a prostředky, které statistice nadaných a skromných lékařů a badatelů za poslední dvě století nashromáždilo.

Z tajů krás české řeči

Prý se dá říci zoologické zahrádě zvířetnice. Nikoli zvířetník, to je zvěrokruh neboli zodiak. A zvěřinu sem nepleťme. Nu, každá řeč má svá kouzla - všimáte si, že se jedná o kouzla, nikoli o kouzlo? Česká řeč tedy má jak své kouzlo tak svá kouzla. Je v tom podstatný rozdíl, Anglosasům nepochopitelný a nevysvětlitelný, že?

Anebo třeba psi bouda - psova bouda - bouda psa. Ono je to a není stejné. Krávin dům? Nesmysl. Kravin, to ano. Co, pane, v češtině dokáže taková čarčka. Krávin a kravin. Ani zde se raději nepokoušejme o nemožné. Nikomu nic nevysvětlujeme. Víme své. Naše.

Psí, psova, psovo, psinec, psův, psoser, psotník a konečně i psice neboli fena. Je to všechno jakýsi druh psiny. Psiny, prosím, nikoli psinky. Mají ta zvířata psinu z nás nebo my z nich? Psice, psinka a psina, snad ještě i to řecké psy.

Švandu neboli psinu má kdo z něko. Nikoli kravinu. Kravinu můžeme udělat, psinu mít, ale vlastně dělat taky, ale obvykle si ji děláme z něčeho. Právě tak nemůžeme mít, leč můžeme udělat volovinu. Volovinu i voloviny, kravinu i kraviny. Nikoli psiny, jen psinu. To ovšem zdaleka nevyčerpává naše zneužívání zvěře, většinou domácí. Je tu prosím též kočičina. Dalo by se poukázat

i na to, že třeba v Kocourkové dělají voloviny nebo kraviny, ale kočičiny už těžko. Pozor - mohou však Kocourkovští činit koniny. Ten jemňounký rozdíl mezi volovinou a koninou je definovatelný. Volovina je blbost. Konina je zase spíš hloupost, ale s příměškem legrace. Takže konina se skoro rovná psině, nerovná se kočičině a s volovinou je příbuzná na druhé koleno. Ne své si přichází i skopek, děláme skopičiny.

Kupodivu - teletina, rybina, myšina, slepičina a zvěřina jako taková nás nevyvádějí z rovnováhy. Na rozdíl od prasečiny. Prasečina je nutně věc prasečká, svinšská a z rovnováhy vyvéstí může. Svinšarum můžeme, na rozdíl od koniny, mít i dělat. Že jsem se ještě nedostal k opičárně? Tu lze vlastně jen mít, ne dělat. Opičky mít nelze, lze je však dělat. Opice, tedy nezdobně opičky, dělat nelze. Opici naopak lze mít, popřípadě i tu opičku, no. Můžeme také papouškovat, ale papouškárna jako taková zmizela v sametu i s vysokou politickou. Trochu mi to připomenulo krysařinu.

Theologicky vzato, je čert jakýmsi druhem zvířete, ale čertoviny děláme my, andělé. Pro úplnost dodejme, že bravura nemá vůbec co činit s bravem, ale skotačina se skotem cosi společného má. Skotačiti původně znamenalo chovat se jako skoták, pasák dobytka, ale to začíná jakoby zavánět rasismem, nikoli rasovinou. Konec ptákovin, vážení. Proč se tak naše děti rychle naučí angličtinu? Protože to všechno výše popsané je jenom a pouze "funny business" Není nad jednoduchost. Nad žabařinu.

B. Š.

PANORAMA ČESKÉ AUSTRÁLIE

RUDOLF PEKÁREK

český dirigent v Austrálii

Bořek Šindler

Australané si zaslouží naši chválu. Jsou to snad vůbec nejslušnější a nejvelekorější lidé naší sužované planety. O své zemi tvrdí, že slušnost - fair play - je jedním z jejich základních rysů jako národa. S mistrem Rudolfem Pekárkem, zakladatelem pražského orchestru FOK a českým muzikantem v australském exilu však přesto tato báje "férová" země nedělala žádné fraky. Respektive nedělal je s ním australský berní úřad. Fraky?

Podle naprosto autentické verse paní Terry Pekárkové to bylo takto a nejinak. Ještě za dob, kdy neanglosaská příjmení byla v Austrálii více méně raritou ve sférách kulturních a vyššího vzdělání, její nyní již dávno zesnulý manžel dostal od výběrčího berní přípis v tom smyslu, ne-li přímo potažmo, že uniforma se přeče fasuje od dopravního podniku, jaké pak tedy odečítání z daně. Od dopravního podniku? Inu ovšem, milý daňový poplatníče, jste přeče "conductor". Konduktér. Mistr Pekárek totiž nikoli nelogicky požádal berní úřad o úlevu na zakoupení úboru. Šiml však zařechtal a jeho úředně

fungující mozek dospěl též k nikoli nelogickému závěru, že nějaký takový Pekárek bude průvodčím státní dráhy anebo elektrických podniků. Že by mohlo jít o dirigenta, na to úřední šiml hned nepřišel, fraky s "conductorem" Pekárkem dělat nehodla! a na frak mu tedy nedal. Tu úlevu. Šlo totiž o úbor frakový, bez něhož se dirigent těžko obejde.... Všechny berní úřady na světě melou svou a melou ji podobně, ale to zas prrrr. To zas prrrr! Český berní šiml sice bere také, ale jakýs takýs rozdíl mezi průvodčím a dirigentem by učiniti dovedl!

Australská kariéra českého dirigenta nebyla naštěstí tou frakovou epizodou nijak pohmožděna, však také státní orchestry pátého světadílu děkují Rudolfu Pekárkovi za vzácnou péči, kterou jim po dobu svého působení v Západní Austrálii a později v Queenslandu onen pražský rodák věnoval. Dirigent v exilu, to je celkem rarita. Politiků bývá v exilu habaděj. Hudebníků méně a dirigenty se řady exulantů obvykle nehemží. Ale je to vysvědčení pro naše bolševíky, že za jejich éry bylo v exilu dirigentů několik - včetně Rafaela Kubelíka, Rudolfa Pekárka, Milana Mácala a Petra Kouta, abychom jmenovali alespoň ty, kteří za komunistické vlády doma dirigovali v Austrálii. I Rudolf Pekárek patřil mezi ty, jímž nelehodilo poklonkovat v Praze moskevským mocnářům. On a další tři, na desetimiliónový národ to je pěkná kupička zatracenců.

Nacistům však Mistr Pekárek také neslužbičkoval. Ani dobře nemohl. Odvlekli ho - a s ním také jeho ženu - do ghetta v polské Lodži, kam kdysi za války začaly chodit první transporty z Prahy. Mezi Lodží a Prahou stál ještě Osvětim. Ale ku konci to už šlo všechno domů s muzikou, s československou východní armádou, jako dirigent Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého. Odtud pak už jenom jakoby kousíček do Austrálie. Ovšemže přes rovník, na italské lodi "Ugelino Vivaldi". To se mělo stát hudebníkovi - cestovat na druhý konec světa lodi nesoucí jméno velkého evropského skladatele, i když jen příjmením. Jeden odstaveček, pár vět a byli bychom hned v té Austrálii. Jenže tak rychle to všechno nebylo...

Rudolf Pekárek držel krok s dvacátým stoletím. Narodil se v roce 1900 v Praze a měl to štěstí, že když

vypukla první světová válka, byl ještě příliš mlád než aby oblékal rakouskou uniformu za Franza Josefa. Ale během války, v šestnáctém roce, už dirigoval žákovský orchestr a s tím uspořádal dobročinný koncert ve prospěch válečných vdov a sirotků a později také pro Červený kříž. Jako mladík také hrával v biografu Lucerna v Praze, načerno, bez vědomí rodiny. Na pražské konzervatoři začínal jako houslista hobojsa a končil dirigováním.

Co byl nejodvážnější krok v jeho životě? Svatba? Proběhnout kolem rozlobeného otce z biografu Lucerna a najít záštitu za matčinou dobrotou? Přihlásit se jako osvětinský heftling do práce v dolech? Odstartovat z Evropy? Pustit se do dirigování mezi divochoy na jižní polokouli? Nebylo tím krokem vytvoření orchestru FOK - Film - Opera - Koncert? Tento orchestr dnes nesoucí jméno Pražský symfonický orchestr FOK se stal po České filharmonii druhým nejlepším orchestrem v republice. Toto Pekárkovo hudební těleso se mělo pilně k světu hned od narození. Koncerty v rozhlasu, natáčení hudby k filmům, populární nedělní koncerty v pražské Městské knihovně, od založení v roce 1934 do doby, kdy se tvůrce FOK stal za německé okupace nečlověkem.

A pak ovšem, když loď Ugelino Vivaldi dosáhla břehů australských, začínala zase pauza. Přihlásit se na práci do uhelného dolu bylo možností poměrně lukrativní, však lékaři a právníci přibyli z Evropy také začínali všelijak. Ale sedmiměsíční čekání přineslo ovoce. Tehdejší číšnice v malé kavárničce, Terry, dnes vypráví: "Znární nás jednou pozvali na farmu, kam choďoval na nedělní obědy generální ředitel ABC Sir Charles Moses, tehdy jen Charles Moses. Ten měl rád českou kuchyni. Takže slovo dalo slovo. A v té době hostoval v Sydney Rafael Kubelík jako dirigent abonentních koncertů. Rudolf ho šel přivítat do hotelu, kde Kubelík bydlel a čekal tam také Charles Moses. Kubelík, jakmile spatřil Rudolfa, šel přímo k němu a nechal Mosese stát. To na pana generálního ředitele zapůsobilo. Kubelík o manželovi krásně hovořila a dal mu to nejlepší doporučení....."

K setkání dvou českých dirigentů pod žhavým sluncem pátého světadílu došlo v době, kdy v jejich společné domovině

dirigovala běh českého života taktovka z Kremlo aplaudovaná domácími nohsledy. Třetí velký český dirigent Václav Talich, doma bloudil v začarovaných kruzích. Vlast fyzicky neopustil, ale jako dirigent v nelibosti českých vládců přece zahynul. Jeho kolegové v Austrálii i jinde mimo hranice republiky hájili čest české muziky, českého hudebního umění.

První štape mistra Pekárka v Austrálii byl západoaustralský orchestr v Perthu. Tento malý orchestr, vlastně jen orchestřík se šestadvaceti hráči se za působení Pekárka rozrostl na orchestr pětáctičetičlenný a dostal jméno West Australian Symphony Orchestra. Mistr Pekárek také během svého působení v Západní Austrálii vymyslel a zavedl vysílání nazvané 'Music for Pleasure', a to se vysílalo po celém australském kontinentu. Dirigent s orchestrem cestoval do mnoha menších měst, a sám také dirigoval čas od času všechny ostatní australské orchestry. V roce 1953 byl vyznamenán udělením 'Coronation Medal' a to bylo skutečně velkým uznáním mistrovy úmorné práce. V roce 1953 dirigoval Pekárek v Brisbane na Festivalu hudby Čajkovského - s ohromným úspěchem. Rok na to, v roce 1954, pak byl jmenován šéfem Queensland Symphony Orchestra v Brisbane a Pekárkovi se do Brisbane z Perthu přestěhovali. Skok to byl nemalý, jakoby třeba z Madridu do Kijeva.

V padesátých letech pak bylo slyšet jméno Rudolfa Pekárka všude po Austrálii, a právě tak jako bylo kdysi dobře známo posluchačům pražského rozhlasu, australská posluchači měli to jméno za bernou minci. V Sydney tehdy ještě naprosto suverénně kraloval Eugene Goossens, než došlo k jeho náhlému a nepředvídanému pádu, kdy mu australská celníci na letišti zabavili 'pašované' pornografické fotografie. Do Sydney byla tedy cesta uzavřena a v konzervativním Melbourne mohl tehdy na kralování pomyslet jen dirigent anglo-keltského pokrevnosti... Mezi slavnými solisty, kteří za Pekárkova dirigování vystoupili byli kromě jiných i Isaac Stern, Claudio Aarau, Jehudi Menuhin a jiní.

Všechny generace Čechů tohoto století prošly nejméně jedním peklem, alespoň jedním očistcem, anebo obojím. Rudolf Pekárek, narozený a vychovaný v taskavém klinu Prahy prvních tří des-

tiletí našeho století, rozhodně prošel nejdříve peklem během německé okupace. Očistcem však při vši vnější spokojenosti musilo být pro českého hudebníka s jemným uchem a zvyklého na kulturní prostředí města se staletou hudební tradicí i počáteční působení v končině s koloniální mentalitou země, která sama sebe ještě pokládala za zemi druhého řádu, kde jedinou hudební tradicí a originálním umem bylo foukání do tak zvané didžeridu, jakési obměny švýcarského Alpenhornu australských domorodců. Rudolf Pekárek ovšem prošel horšími šlamastikami. Přežil i ostré nelibostné větry australské pouště. Zde šlo jen o kvalitu, ne o holý krk. A náš mistr dovedl nakonec poušť svažít.

"Terezin byl proti Lodži jakoby sanatoriem" vzpomíná ing Petr Rossler, dnes usdlý v Sydney a původem Pražák. "Naši lidé tam měli jako mouchy. Já jsem se tam dostal s transportem jako dítě se starším bratrem. Viděl jsem tam i svého učitele hry na housle. Hrával hrozně tklivě Dvořákovu Humoresku, jako bych ho ještě dnes poslouchal..." Rudolf Pekárek se ženou se ale později ocitli v prostředí ještě svizelnějším a hroživějším - v Osvětimi. Slíbili si, že kdyby se jejich cesty měly rozdělit, sejdou se po válce doma v Praze ve svém bytě v Konviktské ulici. To ještě nevěděli, co je bude čekat dál. "Manžel se brzy po příchodu přihlásil na práci do uhelných dolů, aby se vyhnul hroziící smrti. V dolech pracoval s polskými válečnými zajatci. Jednou se na ně při vrtání zhroutily opěrné sloupky a Rudolf málem přišel o nohu. V nemocnici v Sosnovci ho léčila zachránil německý lékař, milovník klasické hudby. Tak hudba manželovi vlastně darovala život..." vzpomíná dál paní Pekárková. Vzpomínky ji i teď po půl století, vrhají zpět branou pekla do minulosti... "Najednou byl všude klid, Němci zmizeli, Rudolfovy berly se ztratily. Přišli Rusové, Rudolfa našli a vyléčili ho. Rudolf pak vstoupil do československé armády..." Sotva po třech letech klidu přišel vítězný únor s nadějí na nové věznění. Ale koncem roku 1948 byli už Pekárkovi na cestě z Evropy, ze světadla, který se jim zdál prokletý.

V Austrálii čekala nová svoboda. Britská a daleko širší než ta někdejší evropská - ale kde dirigoval v zemi pionýrů, v zemi v níž skoro ještě včera

brouzdali bušem zběhlí trestanci vedle nahých domorodců, klokanů a kde lišky ani dobrou noc nedávaly. Paní Terry se uchýtila v malé kavárně, ale dirigent v exilu Pekárek chytal po plných sedm měsíců jen lelky. Ne ovšem dobrovolně. Austrálie však už tehdy měla jednu výbornou instituci, jakousi obměnu britské BBC, Australian Broadcasting Commission. A kolem této čiperné organizace, ABC, bylo tehdy možno nalézt celou řadu osvěcovaných Australanů ochotných hledat a nalézt talent. Takže ABC, tato úrodná matka australské hudební kultury, vhodila do jeho osudem rozvlněného života psance dvacátého století záchranný pás a český mistr měl dost síly a pružnosti ho zachytit a vyšvihnout se opět nad hladinu.

Počátkem šedesátých let byl Rudolf Pekárek dvakrát pozván na Nový Zéland, kde o něm kritikové psali v superlativech. Od tamního orchestru dostal manželové knoflíky. V roce 1968 odešel do ústraní a pokračoval už jen jako hostující dirigent orchestrů v Austrálii. Přesto byl ještě v roce 1970 v Austrálii vyznamenán Beethovenovou medailí u příležitosti dvoustého výročí skladatelovy smrti. Od Čechů Rudolf Pekárek, průkopník českého dirigentství v pátém světadílě a zakladatel jednoho z nejlepších českých orchestrů, manželové knoflíky zatím ještě nedostal. My Češi manželové knoflíky hned tak jako někomu nedáváme, zeptejte se předsedy zahraničního výboru českého parlamentu pana Payna.

Mistr Pekárek se rozloučil s tímto slzavým údolím v roce 1974. Jmenování Němce šéfem České filharmonie, příbližně v době, kdy český národ daroval Rafaelu Kubelíkovi něco jako manželové knoflíky, nezažil. Nezažil ani nový výskyt slova 'radil'. Budiž mu australská země lehká, země, v níž se mu nakonec dostalo ocenění a zadostiučnění.

KULTURA

SOKOL SYDNEY

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest

vás zve

v úterý 31. 12. 1996 ve 20 hod.

na

SILVESTRA 96

K tanci a poslechu hraje oblíbená kapela Vojty Ciny

Bohata tombola :

1. a 2. cena - letenka

Singapore - Praha a zpět
(věnovaly České aerolinie)

3. cena - dovolená

na Magnetic Island
(věnoval Frank Baychek)
a další hodnotné ceny

Vstupné \$ 10.-

studenti, penzisté \$5.-

Rezervace vstupenek :

9529 8457 nebo 9999 2260

(do 20hod)

SOKOL SYDNEY

srdečně zve všechny krajany

na

Rozloučení s šéfredaktorkou

Českého dialogu

Evou Střížovskou,

které se bude konat :

8. února 97 v 19 hod

Lehké občerstvení a nápoje
budou podávány.

Rezervace : 9529 8457

COUNTRY CLUB

320 Devonshire Road, Kemps Creek

zve všechny členy

a jejich přátele

31. prosince 1996 ve 20,00

na

Velkou Silvestrovskou

veselici

která se koná společně

s polskými přáteli.

K tanci a poslechu hraje skupina

Jagodovo, v mezinárodním

programu vystoupí

oblíbení umělci.

Vstupné \$60.-

V ceně vstupenky je výborná
večeře o čtyřech chodech, káva,

desert, láhev šampaňského a

lístek do bohaté tomboly.

Rezervace vstupenek v pátek,

sobotu a v neděli v klubu

na čísle : 606 0904

Dále upozorňujeme, že z
technických důvodů se letos
nekoná tradiční mikulášská
zábava pro dospělé a sváteční
vánoční večeře.

Šťastné a veselé vánoce,

mnoho zdraví a štěstí

v novém roce 1997

přeje všem členům

i všem krajanům

vedení

Československého Country

klubu

Výtvarné umění

Česko-australské Artspectrum

vás zve

na

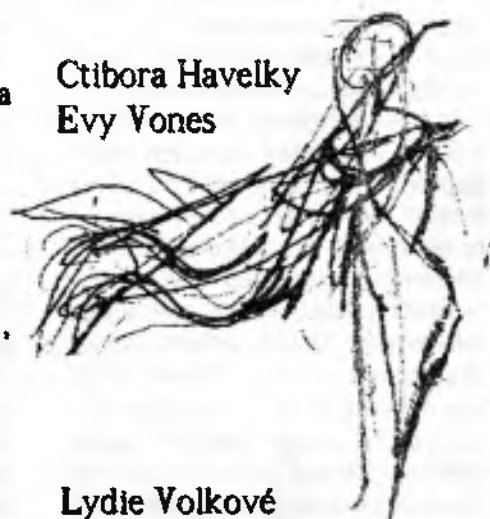
VÝSTAVU

obrazů, soch a keramiky

autorů

Otibora Havelky

Evy Vones

Lydie Volkové

Stanislava Volka

která se koná
od 10. 12. do 20. 12. 1996

v

BARRY STERN GALLERY

Glenmore Road,

Paddington 2021

Výstavu zahájila

ing Irena Mráčkova, konsulka

Českého generálního konsulátu

v Sydney

a pan Michael Denholm,

výtvarný kritik

Výstava je otevřena :

úterý - sobota od 11 hod. do 17,30

neděle - od 13 hod. do 16 hod.

Zajímavosti**Držíme světový rekord -
- v pití piva**

Podle zprávy Českého statistického úřadu, kterou jsem našel citovanou v pražském anglickém týdeníku Prague Post, český národ v roce 1995 opět vítězně, i když třeba s malým zakolísáním, vedl svět ve spotřebě piva. Tím se stává tato aktivita důležitou součástí naší kultury. Mluvíme o kultuře ve smyslu sociologickém, ne uměleckém. Každopádně je velmi uspokojivé být v něčem první na světě. V něčem dobrém, samozřejmě, protože jsme prý také první ze západních zemí v okrádání turistů. To malé zakolísání bylo způsobeno tím, že spotřeba piva na hlavu obyvatelstva se snížila ze 161 litrů v roce 1994 na 159 litrů v roce 1995. Daleko za námi se kolísají, nebo i snad motají Němci se 138 litry a Dánové se 127 litry. Dánové naše prvenství zatím neohrožují, ale Němci jsou zřejmě naši tradiční soupeři a musíme si na ně dávat pozor. Ale pozor si Čechové, zejména ti Pražáci, dávají. Můžete je vidět v hospodách a v restauracích už v deset hodin ráno ve startovací pozici, v sedě, před načatými půllitry. A snad i před desátou, ale za to neručím, protože jsem se do ulic tak hrozně brzo nikdy nevypravil. Číšníci toto soupeření také podporují a často před vás dají na stůl přetékající půllitr dříve než máte čas se nadechnout a vyrazit ze sebe, že byste chtěl něco k pití. Ceny, které se pohybují mezi deseti a dvaceti korunami za půl litru, se zdají rozumné, zvláště pro turisty z Austrálie. Ne ale U Fleků, kde 4 deci stojí 39 korun, navíc, ta černá tekutina co šenkují mě moc nenadchla. Na závěr trochu více statistiky. Když vezmeme v úvahu, že děti a útlá mládež pivo nepije, průměrný dospělý Čech vypije 340 litrů piva za rok. A když přihlídneme k tomu, že ženy nepijí tolik jako muži, tak dostáváme pro muže číslo kolem 500 litrů za rok, což je asi deset litrů za týden, a nad tím už rozum zůstává stát. Celková produkce piva v Čechách dosáhla 18 milionů hektolitřů, ale překvapující je fakt, že se jej mnoho nevyváží. Podle mluvčího Plzeňského prazdroje, oni vyvezli jen asi 8 procent své výroby. Tak nazdraví!

Jaroslav Havíř

Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou

MAGNETIC ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je osm kilometrů od Townsville v severním Queenslandu. má rozlohu 52 kilometrů a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15 výborných restaurací, 4 turistické resorty, golfové a tenisové kurty, plachetnice, procházky panenskou přírodou. Je zde zábava pro dospělé i pro děti.

Nabízíme moderní, kompletně vybavené dvoulůžnicové (pro 5 osob) a jednolůžnicové (pro 3 osoby) byty na pláži Nelly Bay s nádherným výhledem na moře. Na požádání zašleme fotografie a další informace.

Navštivte nás a my vám promítneme video.

Týdenní pronájem - \$ 290.- za jednolůžnicový byt

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029

telefon (02) 371 91 64

Pohled z okna bytu

VÁNOČNÍ ZVYKY A OBYČEJE

Vánoce představují různorodý kulturní jev, v němž se prolínají duchovní představy jednotlivých historických epoch s dobovými obyčejí a zvyky. Svými kořeny sahají k prvotním pohanským svátkům zimního slunovratu a z hlediska vývoje lidské společnosti k prvobytné sociálně nediferencované společnosti.

Název vánoce ukazuje na větší počet zimních posvátných nocí v pohanské době, jejímž světem byla živá, a oduševnělá příroda. Vlivem křesťanství, které hluboce změnilo vztah člověka ke světu, ale úplně nevykořenilo pohanské představy, došlo k vymezení dvanácti vánočních nocí mezi Narozením Páně (25.12.) a Zjevením Páně, tedy svátkem Tří králů (6. 1.) Synoda v Tours v roce 567 je nazývá "svatým dvanáctidenním časem". Přesto, že se lid po přijetí křesťanství podřizoval církevnímu kalendáři, v jeho obyčejové tradici se uchovalo pojetí "svatých nocí".

Základem křesťanských vánočních biblický příběh o zrození Spasitele Ježíše Krista a oslava této události. Církev časově spojila zrození Spasitele se starým mýtem zimního slunovratu, vyjadřujícího vědomí o věčném vítězství života nad smrtí, světla nad tmou, tepla nad chladem. Mýtus o božském dítěti, panenské matce a nadpřirozeném zrození vyrostl v prostředí starých orientálních kultur. Prvotní křesťanství slavilo především Kristovo vzkříšení a "věčné vykoupení", které lidstvu přinesla Spasitelova smrt, zatímco zrození zůstávalo stranou pozornosti. Když pak z východu proniklo křesťanství do Říma, střetlo se tu s feckofirským kultem narození nepřemožitelného slunce, jehož svátek se slavil 25. prosince, v době zimního slunovratu. Křesťanská církev proti němu postavila Krista jako "slunce spravedlnosti" a Krista stvořitele samého slunce.

Pro vývoj vánočního svátku a jeho zlidovění byla významná i jiná událost. Tou byly saturnálie, sedmidenní svátky na oslavu boha Saturna, boha osiv. Počátečním dnem svátků byl 17. prosinec. Původně šlo o svátky zimního slunovratu ve starém Římě a už tehdy

patřily k nejradostnějším svátkům v roce. Vyznačovaly se dvěma základními rysy. Jednak sociálním smírem, neboť v těchto dnech si byli svobodní římské občané a otroci rovni, svobodní dokonce otrokům posluhovali, a vzájemně se obdarovávali dárky, především různými figurkami bohů, lidí i zvířat z těsta, hlíny, vosku a kovu a mimo jiné též voskovými svícemi, jejichž světlo mělo symbolizovat překonání nejdelší noci v roce. Římané se při oslavě těchto svátků oddávali pití, zábavám a orgiím.

Církev tedy stanovila 25. prosinec jako svátek narození Páně, ale proti starým pohanským oslavám postavila svoji představu vánoce, na dítě v jeslích a jeho matku, kteří jsou opěvováni a uctíváni. Svátek narození Páně se od 4. století šířil z Říma po celém křesťanském světě, aby se nakonec stal nejoslavovanějším svátkem v roce.

Štědrý den (24. prosinec)

Toho dne večer s východem první hvězdy končil adventní půst. V lidových vánočních obyčejích se propojilo předkřesťanské a křesťanské natolik, že je lze jen těžko od sebe oddělit. Je tomu tak i s dodržováním štědrovečerního půstu do vyjití první hvězdy. Rodiče v ten den slibují dětem že za dodržení půstu uvidí večer "zlaté prasátko". Štědrý večer byl provázen řadou dalších zákazů. Některé z nich souvisí s vírou, že duše zemřelých přebývají o "svatých nocích" mezi živými. Proto se nesmělo zametat o Štědrém večeru, protože by mohly být duše mrtvých vymeteny či dokonce zraněny a mohly by se pak pozůstalým mstít. Na Štědrý večer platil zákaz cokoliv nakupovat, prodávat nebo půjčovat z domu, aby se nepřivodilo neštěstí.

Štědrost posvátného večera spočívala v lidovém prostředí také v pestré skladbě pokrmů. Ačkoliv měl jídelníček krajově zvláštnosti, řada prvků byla společná. Prvním chodem byly oplatky s medem. Pak se podávala zapražená polévka, nejčastěji s houbami. Houby byly také součástí štědrovečerního kuby z krupek s česnekem, který dodával nejen chuť, ale přikládala se mu i posilující a ochranná moc. Starým obřadním jídlem byla kaše (prosná, krupičná, hrachová), symbolizující hojnost. Nezbytnou sou-

částí hostiny bylo vařené sušené ovoce, podle kraje různě připravované a pojmenované. Ryby byly ve vesnických rodinách ještě na počátku tohoto století vzácné. Večere se zahajovala i končila modlitbou. Část pokrmů ze štědrovečerní tabule se dávala dobytku, kladla se ke kořenům stromů, sypala do studní. Tento prastarý způsob oběti měl vyjadřovat vzájemnou propojenost celého hospodářství a současně byl přáním zdaru v příštím roce. Důležitou funkcí ve vánočních magických obřadech měla voda. Neobyčejná moc je přisuzována zejména vodě tekoucí. V ní se ráno po narození Páně omývali lidé, i dobytek. Účinnost vody se zvyšovala o Vánocích ve spojení se zelenou jedlovou ratolestí. Voda, podle lidové pověsti očišťovala, dávala zdraví a podporovala růst.

V době svatých nocí měl také zvláštní význam oheň. Ve vánočních ohních se spojoval kult zemřelých předků. Tento oheň byl posvátný a očišťoval. V našich kulturních podmínkách je účta k ohni o Štědrém večeru projevována tím, že po večerní hálce hospodář či hospodyně do ohně kousky chleba s prosbou, aby neškodil domu.

Neodmyslitelnou součástí "svatých nocí" byly koledy. Nazývaly se tak nejen obřadní obchůzky, ale i dary, které se při nich nadělovaly a také písně, popěvky a říkadla, s nimi spojené. Původním smyslem koled bylo přinést blaho a štěstí v rodinném i hospodářském životě.

S pastýřským živlem byly spojeny i vánoční pastýřské hry. Obvykle to byly výjevy ze života pastýřů. Na východní Moravě se hrála tzv. betlemářská hra, při níž chodili koledníci s papírovým betlémem. Analogií betlemářských her bylo chození s jesličkami, chození s Ježíškem.

Vánoční období bylo lidmi považováno za mocný čas, čas nezvyklých událostí, čas osudový. V osudové dny se věřilo v magii prvního příchodu. Se vstupem mladého člověka do domu vcházelo štěstí, se starým neštěstí po celý rok.

Z neznalosti přírodních zákonů vyplývala pověřivost, která se stala základem věštek, k nimž se lidé uchýlovali ve vánočním období. Zájem mladých lidí se soustřeďoval na zjištění

životního partnera a na uzavření sňatku.

Vánoční svátky jsou nerozlučně spjaty se zelení, se zelenými větvemi jehličnatých stromků, které se dávaly na různá místa v domě a v hospodářství. S vánoční zelení je mylně spojován i vánoční stromček, který je dokonce nyní symbolem vánoc. Vánoční stromček se začal objevovat v městském prostředí a postupně vytlačoval betlémy. Hlavním nositelem dárků pro děti byl dlouho Mikuláš, ale i jiné tajemné bytosti předvánočního času. Děti dostávaly dárky buď přímo do rukou, nebo jim byly nadělovány do punčochy, boty či na talíř za oknem. V lidovém prostředí nebyly dárky známy. Dávání darů v předvečer Kristova zrození se v německých oblastech začalo prosazovat až za reformace, pro niž bylo příznačné potírání víry ve svěťce. Vznik postavy vánočního dárce nejde dál než do 16. století. V některých částech Evropy děti nedostávaly dárky na Štědrý večer, ale až na Hod boží vánoční.

Boží hod vánoční (25. prosince)

Na Boží hod vánoční měli věřící zbožné rozjímat, podle lidové víry se vůbec nesmělo pracovat.

Štěpán (26. prosince)

Na Štěpána časně ráno chodili děti koledovat. Všechny koledy vánoční jsou spojovány s přáním dobré pohody a dobrého zdraví pro hospodáře a jeho rodinu a za tato přání byli koledníci obdarováni.

1. leden

Nejstarším začátkem kalendáře byl zimní slunovrat. (21. prosinec). Od roku 153 př. n. l. se začínal nový rok od 1. ledna podle juliánského kalendáře. Tento kalendář platil až do roku 1582, kdy ho reformoval papež Řehoř XIII. V minulosti se věřilo, že o půlnoci před Novým rokem bojuje starý rok s novým. Byl to kulminační bod roku, v němž hrála důležitou úlohu magie prvního dne. Jaký bude první den, takový bude celý rok. Ve 30. letech 19. století zavedl hrabě Karel Chotek zasílání novoroček, zobrazující hrdiny národních dějin a svěťce. Také ony časem upadly

v zapomenutí a teprve koncem 19. století se s módou posílání pohlednic objevily různé umělecky zpracované novoročky. Tradice novoročních přání trvá dodnes. K prvnímu dni Nového roku se váže také řada pověr. Nejznámější je ta, která tvrdí, že to, co děláme na Nový rok, budeme činit po celý následující rok. Na Nový rok se každý snažil mít při sobě nějaké peníze, protože se věřilo, že pak se ho budou držet po celý rok. Také se nesměla jíst drůbež, protože má křídla a štěstí by uletělo.

6. leden

Šestým lednem končilo období vánoc. Svátek Tří králů se zachoval ve formě tříkrálové koledy nebo chození s hvězdou. Původ této tradice je nesporně církevní. Hlavními aktéry byli tři chlapci, představující tři mudrce z východu, kteří byli oblečení do bílých košil, papírových korun a kteří chodili po hospodářstvích. Obvykle se vykuřovalo stavení a na dveře se svícenou křídou psaly iniciály K-M-B a jiné znaky, které měly stavení chránit od neštěstí. Svátkem Tří králů končil cyklus vánočních svátků a toho dne se obvykle i odstrojoval stromček. Nastávala doba masopustů, která trvala až do Popeleční středy, tedy do 20. února.

(Přetiskeno - Kalendář Českého dialogu)

Vánoční rybí polévka

Hlava, ocas a vnitřnosti z jednoho kapra, 1 1/4 l vody, sůl, 40g rostlinného tuku, 40g mouky, 100g kořenové zeleniny, 1 lžice octa, polévkové koření, pažitka, 1 houska, 20g tuku.

Z hlavy odstraníme žábry a oči. Očištěnou hlavu a ocas pak vaříme ve slané vodě. Když je ryba uvařená do měkka, přecedíme vývar a vybereme všechny kosti. Rybu nakrájíme na malé kousky. Očištěné vnitřnosti vaříme samostatně. Z tuku a mouky připravíme světlou jíšku, smícháme s rybím vývarem a trochou vody, přidáme na proužky nakrájenou zeleninu a vaříme asi 20 minut. Polévku pak ochutíme octem, trochou polévkového koření a jemně nasekanou pažitkou. Nakonec přidáme rybí maso a vařené vnitřnosti. Místo octa také můžeme použít žlutek rozkvedlaný v 1/8 l kyselé smetany. Potom hotovou polévku už jenom ohříváme, ale nevaříme. Můžeme také přidat 1 - 2 lžice krupice opražené na tuku.

DARLING'S TREAT PATISSERIE

nabízí vánočky, žlutkové věnečky
a jiné sladkosti.

Objednat možno i telefonicky :

Frank - (02) 9810 2301

(bývalá Europastry)

355 Darling Street, Balmain

Kniha, kterou byste měli číst !

V nakladatelství Odeon vyšla půvabná knížka amerického spisovatele Roberta Fulghuma "Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské škole". Určitě stojí za přečtení. Tady je malá ukázka.

VŠECHNO, CO OPRAVDU POTŘEBUJI ZNÁT JSEM SE NAUČIL V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Po mnoho let jsem se vždy na jaře rozhodl, že sepišu svá osobní přesvědčení - takové krédo. Když jsem byl mladší, zabíral můj seznam několik stránek, snažil jsem se nic nevynechat, zabrousil jsem do všeho. Připomínalo to spíše soudní spis, jako kdyby slova mohla vyřešit všechny rozpory smyslu bytí.

V posledních letech je krédo stále kratší - někdy je cynické, jindy laskavé, ale pořád na něm pracuji. Nedávno jsem si předsevzal, že krédo zjednoduším, aby se mi vešlo na jednu stránku. Plně si uvědomuju, jak je tohle předsevzetí naivně idealistické.

Že bych měl být stručnější, mě napadlo u benzinové pumpy. Naplnil jsem nádrž svého starouška superskvělou vysokooktanovou šťávou. Moje rachotina si s tím nevěděla rady a běžel ji z toho mráz po zádech - na každé křížovatce prskala a při jízdě z kopce se ozyvalo řihání. Chápal jsem to. Mému mozku a mojí duši se občas stane něco podobného. Přesycení informacemi a po zádech mi pak běhá existenciální mráz - prskám na každé křížovatce života, kde se musím nějak rozhodnout, a buď toho vím příliš, nebo naopak málo. Zmapovaný život není žádná legrace.

Tehdy jsem pochopil, že už znám většinu z toho, co je ke smysluplnému životu zapotřebí - a že to není až tak obtížné. Všechno to znám. A znám to už dlouho. Žít podle toho - to už je něco jiného, že ? Tohle je tedy moje životní krédo:

VŠECHNO, CO OPRAVDU POTŘEBUJI ZNÁT o tom, jak žít, co dělat a jak vůbec být, jsem se naučil v mateřské školce. Moudrost mě nečekala na vrchole hory zvané postgraduální, ale

na pískovišti v nedělní škole. Tohle jsem se naučil:

Vracej věci tam, kde jsi je našel.

Uklizej po sobě.

Neber si nic, co ti nepatří.

Když někomu ublížíš, řekni promiň.

Před jídlem si umyj ruce.

Splachuj.

Teplé koláčky a studené mleko ti udělají dobře.

Žij vyrovnaně - trochu se uč, trochu přemýšlej a každý den trochu maluj a kresli a zpívej a tancuj a hraj si a pracuj. Každý den odpoledne si zdfimni.

Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytň někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě.

Nepřestávej žasnout. Vzpomeň si na semínko v plastickém kelímku - kořinky mříž dolů a rostlinka stoupá vzhůru a nikdo vlastně neví jak a proč, ale my všichni jsme takovi. Zlaté rybičky, křečci a bílé myši a dokonce i semínko v kelímku - všichni umřou. My také.

A nikdy nezapomeň na dětské obrázkové knížky a první slovo, které ses naučil - největší slovo ze všech - **DÍVEJ SE**.

Všechno, co potřebujete znát, tam je. Slušnost, láska a základy hygieny. Ekologie, politika, rovnost a rozumný život. Vyberte si kterékoliv z těchto pravidel a řekněte to složitými dospělými výrazy a vztahněte si to na svůj život v rodině nebo v práci, na svou vládu nebo svůj svět a uvidíte, že to platí, je to jasné a sedí to. A představte si, oč lepší by byl svět, kdybychom si všichni - na celém světě - každý den ve tři odpoledne dali koláček a mléko a pak si lehli a zdfimli si s polštářkem pod hlavou. Nebo kdyby základní politikou všech vlád bylo vždycky vracet věci nazpátek a uklízet po sobě.

A stále ještě platí - bez ohledu na to, kolik vám je let - že když vyrazíte do světa, nejlepši je chytit někoho za ruku a držet se pohromadě.

MOUDROSTI

O manželství

Definice manželství : tři týdny zbožňování, tři roky hádek a třicet let tolerance. A děti to začnou zase znova.

Podle názoru mnohých je to s manželstvím jako se skokem do vody. Člověk se nesmí dlouho osmělovat.

Manželské okovy jsou tak těžké, že je občas musí nést nejen dva, ale i tři.

V manželství první tři měsíce mluví on a ona poslouchá. Další tři měsíce mluví ona a on poslouchá. Dále pak již mluví oba a poslouchají sousedé.

Diplomat je člověk, který si pamatuje datum narození své ženy, ale ne její stáří.

Bigamista je muž, který má dvě ženy navíc.

Není správné říkat, že ženati muži žijí déle, to se jim jen ten čas zdá delší.

Lidský život se skládá ze dvou období. V prvním si přejeme se dostat do toho druhého. A v tom druhém vrátit se do toho prvního.

Modlitba muže

Můj Bože, ať se nikdy neožením! kdybych se přece oženil, ať nejsem paroháčem !

A kdybych jim byl, ať se to nikdy nedozvím !

A kdybych se to dozvěděl, ať je mi to jedno !

Jsou muži, kteří mají to, co zasluhují. Ostatní jsou svobodní.

Jeden časopis vypsál pro své čtenáře soutěž. Druhá cena:

Cesta do Paříže s manželkou.

První cena: Cesta do Paříže bez manželky.

Člověk se zotaví z uštknutí zmije, ale nikdy z uštknutí tchyně.

56	PODNIK V PRAZE	1	PŘÍPR. PROTI ŠKŮDCŮM	FR. NORMAL ÚŘAD PRO DOKUMENT						
SOUČÁSTI DOMŮ	O	K	N	A						
ASI	P	W	A	A						
ZPÍVATI	A	E	T	I						
KMEN V TOGU	A	W	A	N						
PŘÍSNĚ TAJNĚ zkr.		T	ČESKÝ SPISO- VATEL	HOŘKÝ ŽALU- DEČNÍ LÉK	Znám tři druhy lásek. Závratnou za vratama, zákeřnou za křem, a nepochopitelnou ...					
M	ZN. ELEKTR. PŘÍSTR. KORALOVÝ OSTROV	E	T	A	CELNÍ KÓD ITALIE	DO TOHO MÍSTA	M	2	ŘEKA V TURECKU	JEDNOTKA OBJEMU KUBY
NEROST	A	R	O	A	I	T	KÓD LETIŠTĚ CASA- BLANKA	C		
NAMĚTY	T	E	M	A	T	A	AUTO STAROŘEC. ZHYRALEC	Y	U	Z
ČIŽI MUŽSKÉ JMÉNO	O	M	A	R	ŠPATNÝ MALÍŘ	H	A	Z	A	L
MĚSÍC bás.	L	U	N	A	PODNIK V NÝRSKU	SULPHUR UKAZ ZAJMENO	S	I	R	A
M	SOMÁR	EVROPAN	CITOSL. RADOSTI	JMÉNO KORSE- LÁRE	O	T	O	M	A	R
OLEJ	O	Y	K	OSTROV STÁTU TONGA PROUD	K	O	T	U	KMEN V ZAIRU	OTEC
3	S	T	A	T	U	SOVĚT. LETOUN zkr.	PŘED- LOŽKA	BIBI. ZÁČNÍ SLABIKA PŘED- LOŽKA		O
EKONOM. PORADCE zkr.	E	A	OBLI- NOUT! řidč	O	B	I	U	O	U	Ť
ZKR. LITE- RÁRNÍCH LISTŮ	L	L	ZNEHOD- NOCENÁ ČESKÁ MINCE	K	A	L	A	A		ADN AKAN, UUA ALAR, EA, ASOT, NOTU

Slovácko sa nesúdi

Zdeněk Galuška

Milý čtenáři, dovol, abych ti představil svého přítele. Je to stařeček Pagáč. Říká se, že než se v rozčilení rozhodneme k činu, máme počítat do deseti. Doporučuji místo počítání besedovat se stařečkem. Život není složen ze samých růžek. Buď shovívavý v situacích, kdy stařeček do deseti počítat nemohl... Nesnážím se ve svých povídkách řešit žádné vážné problémy. Chci ti jen přinést trochu pohody a úsměvů z mého kraje.

Autor

Svajba

Vitajte, stařečku! Co zasej kazíte? - zavolal sem přes plot. Byli zabraný do práce, tož sebu trhli, potahli si brýle na špičku nosa a hleda nad ně, zahulákali: "Co nahlédáš jak zloděj? Pod na besedu, zašívám opratě, tož možeš kibicovat!"

Přisedl sem k nim na klády a stařeček, natiraja konopnú nít včelím voskem, mudrovali: "Tož vidíš - jaro už je tady v plné parádě. Provedl sem kontrolu a je to v rychtiku. Všecko sa to podle plánu pákuje tak jak lúni. Korotvičky, bažanté aj zařci. Holúbci sa pusénkuji na kalenici a vrabčáci sa vrtíju v rýně, enom se praši. Šak aj na mňa to jaro leze - jak lehnu, už chrápu.... A ty už sa také delší dobu kocúňaš. Kdy máš tu svajbu?"

"Za štrnást dní. Šak dondete, né?" pravil sem.

"Dondu - co bych nadošel? Aspoň sa zasej jednu pořádně napiju a na jím. Snád to nebude, jak dyž sém byl na svajbě u Trháču? Tam se nebrali dvě lúde, ale grunty a měfice. Ej, tam byla pohoda jak dyž zdechne kráva! Nedej bože, to byla svajba! Napečeného moc, ale nablžání málo.... Herdek, hladný sem byl jak vlk a vrčalo ve mně jak v kozi, dyž sa nažere mladěj jateliny. Tři dny před svajbú sem nic nejedl, abych byl při chuti - a včikaj toto... Nevím esli jím špatně hořelo ve šporhélte či co - to byla věčnosť. No, potom přeca enom donesli polévku a

hnedkaj nato paradajskú máčku ze šiskama. Viš, to sa dělá, aby sa moc nezjedlo. Svadební matka lakomá jako čert divala sa svadebčanom po prstoch, kdo si co vezme... A najednú na mňa vybafla: "Matúšu, vezni buchtu! 'Krucí, tak sem sebu škubl, jak dyby ňa načapala při zlodějstvu. 'Šák sem si vzal dvě' - pravím. Trháčka si ňa změřáli od hlavy po holénky a farizéjsky sa uškľbli: "No né - vzal sis tři, ale vezni si ešte!"

Ej, tá murcha počítala dobře! Seděl sem jak ukradený a v tú chvíli sem měl v hubě hořko jak po žluči... Stála přede mnú flaša slivovice a štamprle nikde. Pravím si: "Ná, co je? Dyž sa neco mosi stát! A stalo sa: zhasla lampa. Tož sem sa honěm brál potmě potichučky po téj flaši, lapl sem ju a dál takého hlta, že to zahržalo až v Řimě. A potom sem ju zasěj velice potichučky stavjál zpátky - enom aby necingla. Dosedla měkučko, jak do dučen.... Pravím si, dobře! Spokojeno sem sa oblizoval, ale vtem už Trháčka donesli novú lampu. Krúćkozacap! Dyž satan chce, aj z fazule broků nadělá! Včilkú už sem viděl, proč tá sklénka necingla. Jak sem ju potmě dával zpátky, tož sem ju postavil do kastrola s paradajskou máčkú... Ešče ščesti, že naproti mňa seděli kostelník Mišek, tož bylo těžko trefit pachatela. Dyž to Trháčka uviděl, naduli hubu jak fukar a zčerveňali, že jú měli jak kopřivama poprěnú. Div ně nos neurazili, jak ně kolem něho smýkli kastrolem aj ze slivovic, a enom jím šorce nadletěly, dyž proleteli dvěrcama do kuchyně. Zpátky už ju nedoněsli..."

"Počkejte" - zarazil sem jím řeč. "Mosím vám neco připomnět. Dyž ste u téj slivovice, pokád ně pamět slúží, tož ste ně na Silvestra ve sklepě slúbili, až se budu ženit, že ně demijón téj halúzkovej donesete!"

Staříček sebu trhli, až sa šidlem džogli do palca, až jím červená vystřikla. Rychlo strčili palec do huby, dopluli, zaskrovali a koktali: "Ehe- stakra - tož tento - pravda - cosí zme mluvíli... A pravíš, že na Silvestra? Nó, tož hlavu máš dobrú, enom co je pravda! A - a - pětku sem říkal?"

"No né - říkali ste deset litrů, ale esli ste už putěnkú vyslopali, tož sa mosím spokojit aj z pětkú! Šak doneste pleskačku na košť, ať vím, jakú lavórovicú ňa uhostíte!" Švarcli opratama o zem

a zahučali cosí o "pěkném ftákoví". Za chvílku sa vrátili z kornory ze sodovčákem. Napil sem sa.

"Tož jaká je?" - hleděli na mňa jak ropucha na muchu. "Nó, ujde to" - pravil sem. "Có - ujde to?" - zasyčáli. "Pamatuj si, ty oždaro, že darovanému koni aj ze zadku voni!" A znova píchali šidlem do opratí. Že dondu o pětku slivovice, s tým naisto nepočítali.... Chvilku bafali z faje a pluli jako polir. Svrběl jich jazyk. Čhtěli zavést řeč inde, ale nevědělo z kerého konca. Vtem sa kolem kolébala stará hus. Zakopla o opratě, poskočila, zaspívala gááá ga-ga-ga - a "ďfislá" zrovna na opratě...

"Sviňo jedna škaredá!" - zařvali a škrábli po ní metlú, že letěla až pod návrati. "Vy naděláte skrzevák taký žďibinek!" smil sem sa.

"Žďibinek - trúbo! Podívaj sa jak ně to nahodila! U zadku jak bič a na zemi jak trávnice!" A starú hadrú "žďibinek" utřeli.... Potem ně z ruk vytrhli sodovčák, napili sa a píchali šidlem do opratí, div ho nezlomili. A najednú vybaflí: "Mosíš sa ženit?" "Nemosím - chcu!" - já nato.

"Nó, to sa uvidi za půl roku. Včilkú ně možeš vykládat co chceš! Dycky sa ně zdálo, že sa ani neoženiš. Si jak práchnivé dřevo: dťnáš, ale nehoříš... Připomínáš ně Cyrila Parganového. Kdysi sme tady měli ponocného Juru Pargana, kterému zme říkali "Jura tento-netento", lebo to říkal skoro za každým slovem. A tož ten jeho syn Cyril sa galánil s Tonkú Vařajkovú. "Blahoslavení chudí duchem" - říká Pismo - a tým sú ti postižení uspokojení. Cyril byl zrovna tak "trefený" jak jeho tata - to viš, sova kanárka neuléhne! Lúde říkali, že dyž byl Cyril malučky, tož přej spadl do díže s těstem a od tej doby měl rozum taký polepený.... Dyž sa ho ptali, co by čhtěl, říkal, že mu nic nechybí. Jezt mu šmakuje - práca mu nešmakuje. Fajka mu tahne a do chalupy mu netahne, lebo má všecy fuky zacpané. Do krku mu teče - a do holének neé - tož co? Z teho vidíš, jak málo nekerým lúdom stačí ke ščesti....

Cyril chodil, jak dyby měl v gatách mlýnskej kámení. Než zasél, ti druzi už měli dávno po žňách! Aj v lásce byl takový "divoch" - muchy, zežerte si mňa! Šak dodneška nikdo neví, jak sa to mohlo stát... Bylo to jaksi v hody, dyž ponúkal svojú galánku: "Tonko, napi sa vína!" A protože z lásky muchy nekapú,

ale děcka na svět přicházejí, tož tady nastala - jak ty říkáš - biologická změna: začalo to vinem a skončilo to mlékem... Ale Cyril sa ku svajbě neměl. U Parganů bylo boží dopuštění a tata měl tu pataňu uvést na "pravou míru". Zavolali teda syna svého rodného do izby. Pokašlávali, posmrkovali, hnedkaj sa poškrabali za krkem a hnedkaj zasěj na druhém konci páteře... Dyž už sa poškrabali aj na dlani, kerá ich svrběla také, začali: "Tož počůvaj, Cyrile - tento - dyž sis to tak potento, tož sa - tento - nedá nic dělat. Já ti - netento - šak sem nebýl také nejaký tento! Ale hergót, dyť ty nemaš nic, enom roztrhané a potentované tento, z kterých ti leze holá tento a Tonka má včilka už enom to tento, tož si to vy tento, jak chceš. Kruci, zeber sa a di - tento - na faru. Ale hnedkaj! Aby si lidé netento, že zme nejaci tento..."

Cyril enom bafál z fajky a hleděl do jedného fleku... Nakonec přeca k svajbě došlo. Ale Cyril byl tak dohukany, že nevytáhl fajku z huby a šel s nů aj do kosteja... Kruci, to byl ženich! Ale sotva šlápl na první schodek, Tonka mu vyškubla fajku z huby a strčila ju do kapce pod fjerloch. Dyž spolem klečali u oltára, tož na jednú suseda Peléščená sebu škubla, jak dyby dostala žihadlo, drcla moju a sušká ji do ucha. "Káčo, podivaj sa na tú Tonku! Viš, dyž sem sa vdávala, také sem byla nedočkáva, ale že by sa ně z ní kúřilo, to teda nemože nikdo říct..."

Podezřival sem stařečka, že ně to vyprávjá proto, aby ná odradili od ženění a nemoseli dat tu pětku halůzkovej. Dopili zme a rozlučili sa s tým, že sa zendem za štrnást dní na méj svajbě...

Došli nařintěný jak starší družba, hubu vymydlenu, enom sa blíšcela, v novém lajbli a z veržinů v kůltku. "Pochválen buď..." pozdravili. "Tož tady máš tu pětku a ešče sem ti doněš morku. Má pětatřicet kilo - ale aj z betónovým korytem..."

"A je aspoň mladá?" optál sem sa. "Aby nepamatovala patery vánoce?"

"Tož baže je mladá", pokúšali sa zahnat moje starosti. "Spáchala sebevraždu, podřezala sa o kosu z neščastej lásky k morákovi! A to by přece stará morka neudělala!"

"To teda máte pravdu! A kde máte stařenku?" vyzvídal sem, dyž sem ich védl do izby.

"Ale, už je zasěj natrčená! Uminila si, že prej mosíme oslavit zlatú svajbu. No, a já sem ji připoměl, že zme před dvaceti lety zapoměli oslavit třicetiletú válku... A tož ně řekla, že s takým hovadem přes dědinu nepujde. Vidiš, to máš za to, dyž chceš nekemu poradit. Čin čertu dobře, peklem sa ti odmění!"

"Nic sa nebojte, šak stařenka za vama dondu!" postrašil sem ich. "Ale včilka už pote okoštovat, jaké sem dovězi vino!" A naléval sem do pohárků.

"Odkád to máš?" Co je vám potem? Hádajte a posuďte. Šak vy dobře víte, že sa dá udělat vino i z hroznu!"

Nahlédli proti světlu, jakú má isku, čuchli a upili. Převalovali v hubě, kúsali, zhlitli a mlažgli: "Dobré je! Rýžlink jak řemen - bude dobrý po mastném. A co máš ešče?"

"Tož pro robky sem vzal tramin a dyž bude potřeba, tož tam mám aj trochu "vavřínečka".

Okoštováli aj ostatní, pochválili, a aby sa "nesešli", prohlásili: "Tož dědinu bych netrefil, ale voni to jižni Moravů... Vezni sebu butelku vavřince a poď" - a táhli ná za krmík, aby nás nikdo neviděl...

Sedli zme si na obrátěné troky, stařeček si dal pořádného hltu a spustil: "Tož také sem ti došel zavínšovat. Šak ná znaš, že kolem toho moc řeči nenadělám. Dyž už sas oženil, bude ti dobře - a dobře ti tak, trubo! Byls jak hřibja a včil si v tem chomutě, nepřirovnávaja, jak to boží hovado, enom k hrantu ta uvázat. Ná, co včilka budeš dělat? Do hodpody nesmiš, př nesmiš, karty hrát nesmiš a za robkama - to už tepru nesmiš! Měl sas podívat nad oltář. Majú tam napsané: "Pane odpusti m, lebo nevíj, co činij!"

Dyt sa podívaj na mňa. Enom to fajčsko smradlavé ně ostalo, skrútený su jak itrnica a ušiska mám zvěšené jak pastýřůj Buřin. A také sem sa stavjal jak holub na věži! Dyž sem s nů začál chodit, tož bych ju byl láskou zedl - dneska toho lutuju, že sem to neudělál... Před svajbú támo ja sedmá svátost kolem ná poletovala jak rorýs a aj tak pískala: Matušku sem, Matušku tam - enom ná ofukovala a oblizovala...

A dyž sem sa za půl roku po svajbě vrátil pozděj z hospody, tož jak ně ju smýkla, překotil sem policu aj z hrncama - hnedkaj bylo půl vybavy v sakroch. Stanu, a ona báč ně po druhém. Ešče šťastí, že sa ně podařilo utéct na hůru a

vytáhnout za sebu žebř - snad by ně byla zmerzačila!"

Upili z butelky a žalovali dál: "Šak dyž sem sa oženil, tož ně po obědě aj hubu utírala. A jak ně totkaj "utřela", tož sem překúsl špičku z fajky... Dyž zme sa vzali, hnedkaj nás bylo v chalupě deset - Kača byla jedna a já sem byl nula... Ej, chlapče, byly doby, kdy sa ně líbila enom Kača a žádná iná! No vidiš - a včilka sa to obrátilo... Já, tož co sa tebe týče, ty sas dobře oženil - enom ta tvoja sa špatně vdala. Dycky sem ti říkal: "Kerá si ta vezne, do smrti nebude lehkó dělat. Ale slúbil sem ti, že ti dám dobré rady do života, tož počůvaj: Zaveď tú svoju robčku každých čtrnáct dní k panáčkovi, aby ji přefíkal, co slúbila. Viš, každá robka velice rychle zapomene, kdo je hlavú rodiny, kdo doma poručá a keho má poslúchat. A ty svoje rance z hadrama ať zatým nerozbaluje a ať ich nechá v sını u dverí... Tož tak. A ji zasej řeknu, aby ta každý den bila jako koňa! Moc dělat a málo žrat abys neměl rúpy a abys věděl, že s nů máš znašat dobré aj zlé... A daj sa k hasičom! Aspoň budeš mět furt po ruce helmu... Mohlo by ju nekerú chvílu napadnúť rokrápat ti o golozňu nejaký kastro! A téj svadební noci sa neboj! Dyž já sem sa ženil, měli zme okna tři dny zatlučené deskama a izbě jak po zemětřesení! Všecky obrázky ze stěn dule, maľta okřapaná, lampa uškubnutá, sláma ze strožokú ven a kachlové kamna na pohrábky. Šak tenkrát sem chtěl, aby ta noc trvala najměš tři měsíce, jak u tých Eskymáků! A včilaj? Tak jednú do roka - a to ešče mosí byt ten přestupný... A co sa týče děcek, s tým sa ponáhľajte. Pamatuj si, chlapče, že co sa v mládí naučíš, ve stáří už nemůžeš dělat..."

A ešče ti mosím neco připomenúť. Onehdá sem ti vykládal, jak sa ftáčci a zvířátka mezi sebu chutno miluju. Ale také nesmiš všecko brát do pismenka. Čul sem, že taký škaredý škrobák - kruci jak sa tá žúžel menuje? Už vim! Kudla pobožná či posvátná - herdek, tak nejak. "Kudlanka nábožná!" - opravil sem ich.

"Tož dobře - no! A tož ti dyž sa pomiluju, tož ta panimáma Kudlanková toho pantátu Kudlanku potem lásku zežere... Dovedeš si to zrechnovat, kolikrát bys mosel byt už zežraný?"

Po týchto "radách do života" sem mosel nejak smutno vypadat, ale staříček nevypadal ináč. V túto chvíľku sem ich

lutoval věcej než sebe. Snažil to vycítit, lebo najednou ňa chytili za rameno, podívali sa ně do očí a posmrkli. V dobré víře, že ňa rozveselí a přivedu na lepší myšlénky dobrácky ňa buchli do zadu, vytáhli koččák a dvakrát s ním báci do dlaně. Nacpali si a přidali ešče kapénku z životní mudiosti : " No - nic si z teho nedělaj ! tak to v životě bývá a nikdo to nezmění ! Viš, říká sa, že láska je nesmrtná. Ale sám bych chtěl vědět, kemu vydržála do smrti ? A pamatuj si túto velkú pravdu: Láska je jako táto fajka -" a zatřepali ně s ňu před očima. "Ve dvaceti rokoch sa nacpe, do padesáti sa kufí a potom sa už enom vyklepává popel..."

A jedným hitem dopili zbytek vavřinečka....

SAVE 30 % *

on your international calls to 59 countries

including

Czech Republic

and

Slovak Republic

Sejong proudly offer the services of

GlobalOne

• Deutsche Telekom • France Telecom • Sprint

Global One is a worldwide joint venture created by three of the world's leading telecommunications companies: Sprint, Deutsche Telekom and France Telecom.

As a **World Saver** customer you'll automatically receive a **30% discount** off the standard Testra peak and off peak rate*, on calls made to any of the countries listed

No joining or monthly fees

No minimum usage

Discounts apply every day all day

You only pay for the calls you make!

Please consider this opportunity
now available from Brisbane (07),
Melbourne (03), Perth (09) and
Sydney (02)

For further enquiries call

1800 800 493

for Sydney callers (02) **9798-4037**

Sejong

* World Saver discounts applied to Testra's standard international direct dial per minute rates as of 18 April 1996. Call from mobile phone not included. 12 cents connection fee applies.
Global One Communications is a division of Sprint International Pty Limited ACN 003 694 817
Sejong is a registered trading name of Yenlong Pty Ltd. (070 940 935).

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Vydává: **HABER - PILOT** Pty Limited

A.C.N. 002 830 613

7 Boonah Street

WENTWORTHVILLE

NSW 2145

Tel. (02) 636 1873

Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.

Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

Česky mluvící solicitor / právník a advokát
vám nabízí služby

Vynikající znalost českého a australského práva.

Kontaktujte: Vladimíra Gazdika

V. GAZDIK LL.B. & CO. SOLICITORS

Vladimir Gazdik LL.B.

Solicitor & Advocate CR

1A/5 Wongala Crescent
Beecroft NSW 2119 Australia
Telephone: (02) 484 2221
Facsimile: (02) 484 0606

Mobile: 015 274 734
After Hours: (02) 9980 7908
Appointments: (047) 87 6336

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: (02) 9999 2595

Stěhování nábytku
Sydney - mezistátní - zámoří,
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme,
rozpočet i dobrá rada je zdarma.
pečlivě, spolehlivě, poctivě.
Hovoříme česky a slovensky.

TAX RETURNS

Tim Austin, F.T.I.A.

Registered Tax Agent

Poradíme vám v podnikání,
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňové přiznání,
domluvíte si schůzku předem.

Další informace:
18 Hughes Ave.
Lawson 2783
Telefon: 047 591 782

Mluvíme česky a anglicky!

ELEKTRIKÁŘ

Aleš HUBSCHMANN,

Licence No. 2511

sedmadvacet let zkušeností
nabízí své služby
při řešení všech problémů
se zaváděním a instalací
elektrických spotřebičů,
nové instalace a podobně.

Perfektní práce
za slušné ceny

Telefon: (03) 9803 3815

Mobil: 018 176 556

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystřihněte a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited

7 BOONAH STREET

WENTWORTHVILLE NSW 2145

Předplatné - zaškrtněte

na půl roku ☐ \$15.60

na celý rok ☐ \$31.20

BOHEMIA TRAVEL

1a Palmerson Grv. (roh Atherton Rd) OAKLEIGH 3166

Tel: (03) 9564 7679 Fax: (03) 9564 7752

AH: (03) 9801 2796 Mob: 041 201 6556

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL- vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

CTĚTE
PODPORUJTE
ODEBÍREJTE

AUSTRALSKÉ LISTY

JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

SUSTEK

LUST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT
DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 557 4109, 557 2863
Fax: 557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204

BENTLEIGH PAINT SPOT

Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.
volejte: 03 557 4109, 03 557 2863

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízí systém vytvoření zvlášť pro vás!

(viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback.

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Titling or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.

CSA

CZECH

AIRLINES

FLY OK FLY ČSA

POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM ZE
SINGAPURU A BANGKOKU

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECH
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX H110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713